

کلام محمد بخش

پہلے ہی پروردگار
کی کتاب کو دیکھ

www.maktabah.org

www.maktabah.org

070382

إِنَّ مِنَ الشَّعْرِ لِحِكْمَةً

کلام محمدؐ

رحمۃ اللہ علیہ

حضرت میرزا محمد بخش

چوہدری ابراہیم
بک سیلرز سٹیٹسٹرز

جی۔ ٹی روڈ۔ دینہ۔ جہلم

نام کتاب _____ کلام محمد بخش

مؤلف _____ حضرت میاں محمد بخش

با اہتمام _____ چوہدری محمد یعقوب

ناشر _____ چوہدری برادرزہ یک سلیز سٹیشنرز

تعداد _____ جی بی ٹی روڈ - دینہ - جہلم
۲۰۰۰

قیمت _____ ۳۹ روپے

لنن سٹار پرنٹرز

مطبع

ابتدائیہ

حضرت میاں محمد بخشؒ نے پنجابی شاعری کی اس روایت کو **صوفی بزرگ شاعر** برقرار رکھا جو کہ شاہ حسینؒ، بلتھے شاہؒ اور دوسرے صوفی بزرگ شاعروں نے قائم کی تھی۔ آپؒ کا کلام آج بھی بڑے شوق اور ذوق سے سُنا جاتا ہے۔

حضرت میاں محمد بخشؒ ۱۲۴۶ھ، ۱۸۲۶ء میں خانقاہ کھڑی شریف **پیدائش** ریاست میرپور میں پیدا ہوئے۔ آپ کے والد کا نام حضرت میاں شمس الدینؒ تھا۔ آپ کا حسب و نسب تقریباً چوتھی پشت سے حضرت پیر پیرا شاہ غازی قلندر دہلوی والارضی اللہ تعالیٰ عنہ سے جا ملتا ہے۔

آپؒ نے ابتدائی تعلیم اپنے بڑے بھائی حضرت میاں **ابتدائی تعلیم** بہاول بخشؒ کے ساتھ اکٹھے ہی سموال شریف میں حافظ محمد علی صاحبؒ کے مدرسہ میں حاصل کی۔ یہاں آپؒ نظم و نثر، حدیث، فقہ، منطق، اصول جامع میں کامل ہوئے۔

آپؒ نے ایک رات جہنم توئے بیعت میں حضرت **بیعت کے لیے التجا** سرکار دہلوی والہ کی خدمت میں عرض کی۔ جس پر

آپؐ کو ارشاد فرمایا کہ اے فرزندِ سلسلہ عالیہ قادر میر میں حضرت جناب سائیں غلام محمد صاحبؒ کلمہ طبری شریف والوں کے ہاتھ پر بیعت کر لو۔ اس طرح آپؐ نے حضرت جناب سائیں غلام محمد صاحبؒ کے ہاتھ پر بیعت کر لی۔

(۱) تحفہ میراں کرانات عوث الاعظم (۲) تحفہ رسولیہ
معجزات جناب سرور کائنات (۳) ہدایت المسلمین

آپؐ کی تصانیف

(۴) گلزارِ فقر (۵) نیرنگِ عشق (۶) سخنِ خواص خاں (۷) مرزا صاحبان (۸) سہی حرق
سستی پنوں (۹) سہی حرفی ہیرا نچھا (۱۰) تذکرہ مقیمی (۱۱) قصہ سوہنی مہبتوال (۱۲)
شاہ منصور (۱۳) شیرین فریاد (۱۴) سیف الملوک (۱۵) قصہ شیخ صنعان۔ اس کے
علاوہ بھی آپؐ کی بہت سی کتابیں ہیں جو کہ نایاب ہو چکی ہیں۔ آپؐ جیب بھی کسی کو کوئی
تحریر فرماتے تو اس میں زیادہ تر اشعار شامل ہوتے۔ آپؐ کو فارسی، اردو، پنجابی اور
عربی نظم و نثر پر عبور حاصل تھا۔

آپؐ ماہ ذوالحجہ ۱۳۲۴ھ، ۱۹۰۷ء کو اپنے مالکِ حقیقی سے جا ملے۔
وصال آپؐ کا ارشاد تھا کہ مجھے وہ شخص غسل دے جس نے ساری عمر غیر محرم کی طرف

آنکھ اٹھا کر نہ دیکھا ہو۔ اس خدمت کے لیے حافظ مطیع اللہ صاحبؒ سہوال شریف
والوں نے اپنے آپؐ کو پیش کیا۔ ویسے تو آپؐ کا عرس چار مختلف مقامات پر ہوتا
ہے لیکن آپؐ کا مزار کھڑی شریف کے قریب پرنور میں حضرت پیر شاہ غازی قلندر بادشاہ
کے قریب واقع ہے۔ ہزار ہا زائرین آپؐ کے مزار پر بڑے ذوق و شوق سے حاضری
دیتے ہیں اور عقیدت کے پھول نچھا د کرتے ہیں۔

ابتدائی نامہ

اول حمد ثناء الہی جو مالک ہر ہر دا
 اس دا نام چتارت والا ہر میدان تہ ہر دا
 کام تمام میسیر ہوندرے نام اوبدا چت دھریاں
 رحموں سکے سارے کر دا قہروں ساڑے ہریاں

قدرت تھیں جس بانع بنائے جگ سنسار تمامی
 رنگ بزرگی بوٹے لائے کجھ خاصی کجھ عامی
 ایس عجائب یانے اندر آدم دا رکھ لایا
 معرفت دامیوہ دے کے واہ پھلدا بر بنایا

کن اوبدی نوں کوئی تہ پھتا عاقل بالغ داتاں
 دے سر سجدے سکے لوح قلم آسماناں

حکم اوہدے بن ککھ نہ ہلدا، اوہ قدرت دا والی
جیبا جون تگاہ اوہدی وچہ ہر پتر ہر ڈالی

آپ مکالوں خالی، اس حقیں کوئی مکان نہ خالی
ہر ویلے ہر چیز محمد، رکھدا نت سفیالی
ستے تاڑیں ہک پتر اند جوڑ کوئی وچہ سوڑے
علم اوہدے وچہ ککھ نہ جیلا سب معلم بن لوڑے

بادشہاں حقیں بھیک منگاو، تخت بہاؤ کھا ہی
کچھ پرواہ تہیں گھر اُسدے، دائم بے پروا ہی
ضم و حکم رہن فرشتے، کس طاقت دم مارے
دُر اُسدے تے عاجز ہو کے ڈھیلے بزرگ سارے

ہر ڈھٹے نوں ہتھے دیندا بخشہنا ہر خطائیں
دیتوں سخن زبانوں اندر سختاں وچہ صفائیاں

ہر درد توں درد کارن ہوتا جو اُس در مھتیں مڑیا
اوسے دا اُس شان دہایا جو اُس پاسے اڑیا

لطف کریندا کہم کنتدہ ہر دے کام سنوارے
سب خلقت دارا کھا اوہو بھید بچھانے سارے
ہر عاجز پر رحمت کردا، کرے قبول دُعائیں
بن منگے لکھ دان دوائے محرم دلدا سائیں

وٹے دیوچہ لعل ٹکاندا، جانن قیمت پاندے
ساوی تشا توں بیچھ نکالے، گل پھل رنگ رنگا دے
سپیاں اندر موتی کردا، رکھ کے قطرہ پانی
شکماں وچوں باہر آوے صورت بی بی رانی

کتاباں با سچوں سُننے والا تنگدا ہے بن نیتاں
یا، سچھ زبان کلام کہیندا، تاں اس پھانی بھیتاں

رحمت دامنہ پا خدایا یاغ سُسکا کہ ہریا
بُٹا آس امید مری دا کہ دے میوے بھریا

مٹھا میوہ بخش ایہہ قدرت دی گھت شیری
جو کھا مے روگ اُسا جا مے دُور ہو مے دلگیری
بال چراغ عشق دامنہ، روشن کر مے سیناں
دل مے دیوے دی روشنائی جاوے وچہ زمیتاں

لاہ ہنیرا جہل بُرے دا، چائن لا عقل دا
بخش ولایت شعر سخن دی نہیں ہے وچہ ول دا
اول دیدہ دل جس وچہ ہوون سچے سخن خزانے
لعل جواہر کدھ کدھ دیوے، قوت بخش زبانی

سخن مرے دی شکروں ہوون مسکھ مٹہ قلم دے
شعر مرے دے عطروں کاغذ لائے خال رقم دے

مُرْمُر اک بناون شیشہ، ماروٹا، اک بھن دے
 دُنیا اُتے تھوڑے ہندے قدر شناس سخن دے

کد گئے اوہ یار پیارے قدر شناس ہمارے
 سخن صرف محمد بخشا لعلوں دے و سجارے

یاراں یا ہجھ شراب سخن دا وزن تے کد جیوسی
 سچا میلا کدھ محمد، جو پیوسی سو پیوسی

در نعت سید المرسلین ۴

واہ کریم اُمت دا والی مہر شفاعت کردا
 جبرئیل جیہے جس چاکر، بندیاں دا سر کردا
 اُوہ محبوب حبیبِ رباناں، حامی روزِ حشر دا
 آپ تئیم، تیمیاں تائیں ہتھ سرے پر دھردا
 جے لکھو ایں عطرِ گلہ بو دھوئیے نتِ رباناں !
 نامِ انہاں دے لائق ناہیں کی قلمے دا کاناں
 صدر نشین دیوانِ حشر دا افسر و سپہِ راماناں
 کل نبی محتاج انہاندے نغراں وانگِ علاماناں
 تخت چہارے شاہی کنبے ڈھٹھے کفر منارے !
 چھیکرتے قرآن اوہدے، اگلے دقتسارے
 نورِ محمد روشن آہا آدمِ جدوں نہ آیا
 اولِ آخر، دوئے پاسے، اوہو کل کلمویا
 حسن باندارا اوہدے یوسفِ یزدے ہوان وکاندے
 ذوالقرنین سلیمان جیہے خدمتِ گار کہاندے
 موسیٰ، حضرت نقیب انہاندے اگے بیعتین راہی
 اوہ سلطانِ محمد والی، مرسِل ہور سپاہی

در بیان معراج

آئی رات مبارک والی بھاگ اساڑے جاگے
 بچناں تے خوش مُشکلاں کھلایاں، دشمن سر سہاگے
 آسماناں پر تارے روشن شمع چراغ یگانے
 سِکدیاں یاراں توں آپو ہتے سِکّاں دے پروانے
 لوحِ قلم آسماناں زِمیاں، دوزخِ جہنم تائیں!
 کرسی عرشِ معلیٰ دیکھیں، سیر کریں سب جائیں
 ہویا سوار ہراتے اُتے اُوہ سلطانِ عرب دا
 چائی واگِ محبتِ والی، طُریا راہِ طلبِ دا
 تے سہہ کیتے سیجھ سحران، متکل کاون کھلیا
 اُج بچناں دا لاڑا آیا، کل کل رکھیو گلیاں
 نعتِ درود، صلوةِ سلاموں، پھٹیاں جھلن قطاراں
 صلی علیہ وسلم کہندے نبی نقیبِ پکاراں
 پھوڑا آسماناں، زِمیاں تائیں سرور گیا گیرے
 جتھے وحی نہیں وِجھ سکدا، ہٹ بیٹھا کر ڈیرے
 جانی نال ملے دل جانی، وتھ نہ رہی تیرہ!
 جلعت، تحفے، ہدیے لے کے آئے پھیر متفرہ

اوگتہار طقیں تسادے اسیں بہشتیں جاییے !
 رحمت اُتے کتاہر داپاک جنابوں پاییے
 تیبیوں قوت بخشئی مولا سبھ خلقت بخشاویں
 ہوندے زور سوال نہ موڑیں، نبی کریم کہاویں
 دوست دشمن، چنگا مند لہجے کوئی ہو و سواوی
 کد کہ میاں جے دُر اُتوں مُڑاوے ہتھہ خالی
 کیتی بے فرمانی تیری جھلا پھر کوس راہوں
 نام اللہ جے بخش بے ادبی، ناں کہ پکڑ گناہاں
 آل اولاد تیری دامگتا، میں کنگال تریانی !
 پاؤ نیجر محمد تہائیں، صدقہ شاہ جیلانیؒ

درمدح حضرت نوح الا عظیم جیلانی

واہ وا میراں شاہ شہاں دا سید دوہیں جہانی
 نوح الا عظیم، پیراں دا ہے محبوب ربانی
 آل نبی، اولاد علی دی، سیرت شکل انہاں دی
 نام لیاں لکھ پاپ نہ رہندے میل اندر دی جان دی
 لکھیں خیر تساڑے لبندے بن منگے بن لوڑے؟
 دواں دُنی سبھو ہتھ تیرے کوئی نہ ٹھاکے ہوڑے
 میں پاپی تشر مندہ جھوٹھا بھریا نال گناہاں
 ہکو آس تساڑے دردی نال کوئی ہو رہا اپنا باں
 میں آتھاں تے تلکن رستہ کیونکر رہے سنبھالا
 دھکے دیوں والے مہتے، توں ہتھ پکڑن والا

در مدح حضرت میراں محمد مقیم حجرہ

حضرت میراں شاہ میقماں تیرا شان زیادہ
 سوہنا سخی جدھے گھر جایا علی امیر شہزادہ
 عالم تے روشنائی ہوئی چڑھیا چن کورانی
 حسنی سید پیدا ہویا، صورت یوسف تانی
 طوطے یوسف تھرے بولن دھن مقیم محمد!
 گودی وچہ کھڈاے جس نوں بنی کریم محمد
 آل نبیؐ، اولاد علیؑ دی، واہ سید گیلانی
 دستگیر جنہاں دا دادا، کون تہاں داتانی
 کتے جو درگاہ اُہدی دے، شیراں اوپر بھارے
 پیراں دے ہر پیر محمد واہ وا پیر ہمارے
 دھڑی والا لعل تساڈا جس وی ہے منظوری
 پاک جناب اوتہاندی اندر مینوں کرو حضوری

مدح حضرت پیر شاہ غازیؒ

بِسْمِ اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ اَکُوں مَدَح مَبَارکِ اَیُّ !
 بادِی مُرشدِ دِی جِس دُو لے چا سے کوٹ توائی
 مُسَلَم ہندو، کوئی نہ نابریسوک سب لوکائی
 داتا سخی محمد بخشا دِن دِن دیگ سوائی
 عاجز نردھن اسد درتے لکھ نعمت کھانے
 ہک دمڑی دا تحفے لے کے دیتا دان لکھانے
 اِس دَرے سگ عادی کولوں شیر بے بھوکہ دا
 آگے چڑھے نہ چڑھی اُوہدی دے، بازی شکار ڈروا
 سیک لگے جدیوک تائیں تڑت سُنے فریاداں
 پہنچے کر تاکید محمد پان مرید مُراداں
 پیر مرے دی دھوم پو فیرے آون ولی سلامی
 چمٹن خاک کر بندے خدمت، دعویٰ رکھ علامی
 جت تیشان مکان متور روپ ڈھلے ہر پراسے
 دُر اُس دے نت تویں سوالی پاون اُس نراسے
 آوتریاں نوں پتر دیتا او چھڑے یار ملاوے
 دُر اُس دے دی خاک من تھیں کوڑھ فرنگ اٹھ جاوے

اڑے جہاز لگاوے بتے، ہر مشکل حل کر دے
 لڑگے دی شرم تہانوں پاک شہید امر دا
 جس پر تیرا سایہ پیرا اوگن دے گن اُس دے
 جانی دشمن دوست بنا دے جو دکھی سو مُسدے

درمدح حضرت پیر غلام محمد

آقلے منہ لاسیا ہی پچم زمین نورانی
 رت کالی پھنکا نکھیاں بھین وائنگ بخوندے پانی
 مرد بھلیرا، مُرشد میرا، شاہ غلام محمد
 اہل شریعت، اہل طریقت، مرا امام محمد
 سینہ ستر الہی بھیریا، کھتا پن آسمانی
 چشماں شرم جیاؤں تریاق، روشن دوہیں جہانوں
 تن من اندر راہ حقانی اندر دین پیغمبر
 سالک، صوفی، نالے زاہد، نالے مست قلندر
 چھٹی مار لیا دن موتی وحدت دے دریاؤں
 کھریاں گلاں، کھریاں چالان دامن پاک ریاؤں

پُردہ پوشی کم فقر دا کرسن اللہ بھاوے
 سدا امید محمد بخشا زور دے وِچہ پاوے
 ہکُو سُخن، نہ ہو رت مامی، جو نعمت میں پائی
 او سے مرد پتھے دا صدقہ، اپنی نہیں کمائی
 نتخشش جتنا قدر نہ میرا، اُسٹوں سب وڈیاٹیاں
 میں گلیاں دا روڑا کوڑا، محل چڑیاں سائیاں

در مدح سجادہ نشین و باعث تصنیف

سُخناں دی ادہ قیمت پاوے شعر مے خوش لیندا
 اوس صرف اگے جو تر دا، سوڈ خزانے پاندا
 میرا لے اُوہ وڈا بھائی عمروں، عقلوں، وسیلوں!
 دانشمند اکابر دانا، سحرِ تعلم دے کسبوں
 سیفِ ملو کے دی گل اوتہاں کسے کتابے چھٹی
 اس قسے دی طلب پیچوتے میں دل کر دے چھٹی
 ایہہ مضمون چھٹی دا آبا قصہ جوڑ شتابانی
 چن چن ایس پروٹیں تسلیح موتی بسل خوشبانی

قصّے اندر کس نہ ہو مے نالے رمز فقر دی
 صفت بھی وچہ حقوڑی بہتی چلے لذت کر دی
 قصّہ اوکھانالے لہاں زور کمیں پنڈ بھاری
 ڈواہڈے دا فرمان نہ مڑدا، روگی چند بھاری

حکایت حسن مہیندی

خاصہ مرد عبادت اندر افسر سر سلطاناں
 شاہ محمود اُوہدا سی نالواں روشن وچہ جہاناں
 مرد کمال علم دا فاضل قدر شناس ہنر دا
 قدر بہ قدر ہراک ٹوں دیوے روزیہ اوزر دا
 شاعر کاتب حافظ عالم زاہد صوفی سارے!
 کھان انعام معاش جگیاں، تر دھن لوگ مکارے
 ہر جانی پُن دان شہاناں ہر جانی بخشیشاں!
 خادم مخلص سی فقراواں، علماواں درویشاں
 شاعر مرد مستنور داتے پاس اوہد بہت رہندے
 شعر کلام عجائب قصّے رہن ہمیشہ کہندے

مقولہ شاعر

آہو ہمت مرداں والی ایہو کم کہیندی!
 مرداں مے در ڈھیندے ناہیں شامت تدمریدی
 جس جائی وچہ مطلب ہووے مرد پچھاوت کھلیاں
 بلن مراداں منگتیاں نوں، مرداں مے در کھلیاں
 ہوندے بند خلاص شتابی مردیوں جد صناسن
 دھن نصیب اوہدے جس پھیر یا مراداں سدا دامن
 مرد ملے تاں درو تہ چھوڑے اوگن مے گن کردا
 کامل لوگ محمد بخشا لعل بنان پتھر دا
 ہمت ہار نہ موئے توں مت کوئی کہے نمر دا
 ہمت تال لہتھے جس لوٹے پائے یا، بچہ نہ مردا
 جاں جاں سانس ترا س نہ ہوو سانس طے مرطاسا
 ڈھونڈ کرن ہتھیں ہتھیں ناہیں، ہٹ گیتوں تاں پاسا
 جھل جھل بار نہ ہاریں ہمت اک دن بھر سی پاسا
 بھلکا منگن چڑھے محمد، اوڑک بھر دا کاسا
 جاں مقصود مقیسر ہوندا، رنجوں راحت تھیندی
 یاد نہ ہے قضیہ کوئی جدوں قراغت تھیندی

رہ جس دل اندر ہو مے بھائی بک رتی چنگاری
ایہہ قصہ پڑھ بھانٹر بن دانال رتے دی یاری

التماس پیش دانا یا ان فن

میں بھی بات عجائب ڈکھی قاریوں اختیاروں
نالے امر ہو یا سی صادر مُرشد سے دیاروں
اس ہندی وچہ مطلب بہتے جہا جہا کوئی چاہے
پا دے رب قبول محمد مرداں دی درگاہے

ہر ہر قسم خوشی دی اس وچہ ہر ہر قسم غماں دی !
سُسنے والے پا دن ایٹھوں خواہش جہاں کماندی
بہتی ہے تعریف حسن دی ، ہا سی بُری شکل دی
نالے درد وچھوڑے بہتے ، نالے خوشی واصل دی

آدمیاں دے راہ طریقے جن پریاں دے نالے
عشق خوشی دے سا جے باجے درد و کھانڈے چالے
پادشاہی تہد بیراں گھنیاں دولت فوج رسالے
بُخل ، ستاوت ، ظلم ، عدالت ، عقلمت سرت سلیماں

جوش خروش ندی دریاواں ، ٹاپو سیر جنگل دی
رُصرتاں تڑتاں ، اڈتاں ڈھنٹاں نگر ایٹھے ہر گل دی

عاجزیاں، بیکسیاں گھٹیاں حالتِ دل میں بدلیوں
 دلیوں میں عجائب اس وچہ کیا بھولے کیا کیلیوں
 کوہِ قافاں میں پتے نشانی غاراں شہراں جاڑاں
 کلہ شور بائے عجبے نالے میوے تے پھلو اڑاں
 سیر، شکار، اسیری، قیداں نالے صلح لڑاں
 سوگ، ویاہ محمد بنخشا ہر گل اس وچہ آئی
 رستم دستی، حال شکستی دہشت بھاج دلیری
 خوف، اُمید محمد بنخشا اس وچہ گھنی گھنیری
 بات مجازی رمزِ حقیقی کون و ناں دی کاٹھی
 سفرِ عشق کتاب بنائی سیف چھپی وچہ لاٹھی
 قناعہ دی آزمائشِ مہاسی اس قہصے وچہ بھائی
 ہر رنگوں خوشی سُخن سناوے تاں اس دی دانائی
 خوشیاں اندر اوہو اچھا درداں دل دکھایا
 صفت کو صفت اندر فرماوے سُختوں سُخن سوایا
 جنگ لڑائیاں کانگیاں اندر گج کرکے آوے
 سفر وطن تے ماتم سوگوں پورے سُخن سناوے
 ہر ہر فن ہنر وچہ ہووے ماہر تے یک فنئی
 لطفِ خدائی نال عطائی تاں اوہ ہوندا سنی

لُغتاں ورتن دان لیا وے ملنے وپہ عجائب
 لیکن ایسے ملوں نہ ہوں ہر نظر غائب
 قصے ہو کسے دے اندر داپنے کج ہوں
 بن پیڑوں تاثیراں ناہیں بے پیرے کدروں
 جس وپہ گھچی رمز نہ ہو مے درد منداں دے حالوں
 بہتر چپ محمد سخنا سخن اچھے نالوں
 جو شاعر بے پیرا ہو مے سخن اُہدے بھی رکھئے
 بے پیرے بغیر شعرت نہ ہونداں گین دھواں دھکے
 دیکھو دیکھی بیت بناؤں شعروں تجربتہ پاؤں
 ایس طرح تے صفقاں مٹھاں بہتے دو م سداں
 ردی ردلیوں نام نہ جاتن، قافیوں بدھتہ کافی
 وزن برابر ٹٹ دا جڑوا، صفت اسم نہ بجائی
 سخن بھلا جو دردوں بھریا بن درداں کچھ ناہیں
 نڑاں کھاواں فرق رہو دا کیا کانے کیا کاہی
 درد منداں مے سخن محمد دین گواہی حالوں
 جس پتے پھل بدھے ہوں آوے بو رومالوں
 دانش مند پچھان کریتدے، عاباں سار تہ بجائی
 لکھ ہارے لین بازاروں جو سستی مٹھیاں

مدحِ دراستاد

حافظ عالم فاضل صوفی سالک راہ ہدایت
دائم مسکت، محبت اندر عارف اہل ولایت

سچے مرد نگاہ کرم دی نام اللہ دے پاہو
او گنہار دے لکھاں او گن پلا دے چھپاہو

جیسے بھانڈے تہہ آوازے کیا نیویں کیا اُچے
یہں اک نال پلیتی بھریا، سخن ہوون کد سچے

سخن میرے چا پاک بنا ہو ہے توفیق آزاداں
چو پڑے دا پٹ پکا بلدا جا استاداں

ویجھ الغور سکتی لکھسی آگی بالن والی
ہر ہر جانی رتھہ موری اندر سارا خالی

راتنی رمز پچھالتوں یارو بہت کراں کہہ گلاں
یہں کر یوں ہتھہ واگ بلوچے جدھر چلا دے چلاں

جاں مرے منہ لائی بھائی کج لائی ہر موری
نیک انیک آوازے نکلے چھوک جیروں وچہ ٹوری

سارے نیویں تک حال اسادا خشک لکھ کس کم دی
وچوں بھنگی باہر ڈنگی کجی کچے چم دی

بکلیاں، موراں نے تن بھینتا، چھیک پئے ہر جانی
 بارانگان لگی جدیاں تاراں چاہڑ و جانی
 اندر خالی تے منہ کالا طبلہ چم کچے دا
 پکے یوں سناندا پانداجاں سہر ہتھ پتھے دا

التماس پیش خوانندگان

دانش مند و سُنو تمامی عرض فقیر کہیندا
 آپو چنگا جے کوئی ہووے ہر توں بھلا تکیندا
 تک تک عیب نہ کرے دانہ چنگے لوگ کہہ اپن
 نکتہ چینی فتنہ دوزی بھلیاں دا کم تاہن
 عیبوں پاک خداوند آپوں کون کسے نوں آکھے!
 کاہنوں گل کسے دی کرنی میں بھی شاعر بھاکھے
 میرے نالوں ہر کوئی بہتر نہیں تیج ایاتاں
 محقوڑا بہتا شعر سخن دا گھاٹا واہدا جاناں
 محقوڑی بہتی تہمت کولوں کون کوئی پنج رہندا
 پتر میں آپوا گنہارا دوسریاں نہیں کہندا
 پتر دہ پوشی کم فقر دا میں طالب فقر توں
 عیب کسے دے پھول نہ سکاں ہر اک تھیں نثر توں

جسٹوں عشق کسے داہو و کس دے نہ دسدے
سختیاں دے جو عاشق بند عیب ڈھونڈن اسدے

کرم کردتے عیب چھپاؤ پڑھو سفیحا لا کر کے
ڈوسنگی نظرے مڑ مڑ سمجھو لنگھ نہ جاؤ تر کے

میں جھلاتے تسی نہ پھلو سمجھ بناؤ معنے
چلدے گھوٹے نوں مت نارو چایک طعنے

شعر میرے اس ملک اپنے ویر مہول نہ پاند قیمت
دور دراطے جسٹوں لبھن جاتے بہت عنایت

کیسر سستا ہے کشمیرے پچھو مل لاہوروں
پستے تے بادام محمد سستے بن پشوروں

کرے سوال فقیر محمد پڑھنے والے تائیں!
رونق کریں نہ شعر میرے دی تال ادائیاں

باہجھ ادا آواز رسیلی لگدا شعرا لونا
دودھ اندر بے کھنڈر لایے مٹھا ہوندا دوتا

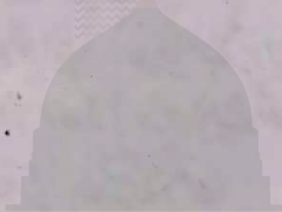
جیونکہ بیٹے تساں پیا رے تیویں بیت آسا نوں
بیٹے نوں کوئی انگل لائے لگدے بید تسانوں

جہلم گھاٹوں پر بیت پاسے میر پورے تھیں دکھن
کھڑی ملک ویر لوڑن جہڑ طلب بند دی رکھن

میں شواہد اُتے ٹھاک رلیساں جھل بھر دی کافی
 ہے رب سچے روشن کیتے رہن سخن نشانی

بنام حضرت پیر روشن ضمیر

کون بندے نوں یاد کریسی ڈھوٹدھے کون قبر نوں
 کس نوں درد اسادا ہوسی روگ نہ زندگی در نوں
 رُوح درود گھٹن سب جاسن آپو اپنے گھر نوں
 تیری رُوح محمدؐ بخشا تنکسی کیہڑے در نوں
 ناں گھر چاہڑے نہ سکھ ڈھٹھے ناں کھٹی گھٹی
 نہیں کسے دل لینا کوئی ناں چھڈ چلے تروٹی
 ہے کچھ آیا سو منہ پایا اتلی رکابی چٹی
 خالی ہتھ محمدؐ بخشا ٹری نکاری لٹی

کلمہ حمید در بیان اوصافِ عشق و عاشق

حلاوتِ اہل سوز و گدازِ محرم راز

سدا سکھالے او ہو بھائی عشقِ جہنماں گھٹ آیا
 مریم پھٹ او ہناندے بھانے بکوجہا سکھایا
 تاج تختِ سلطانی تیج کے ٹھوٹھا پھرن گدائی
 رکھ امید سخن دی دردی کٹن جوین آئی
 دم دم پین شرابِ عمال دی دم نہ مارے موے
 وٹ بھلن وٹ پان نہ مستے واہ تنہاندے روے
 کہ کہ یاد سخن توں کھاندے، بھن بھن جگر نوالے
 شربت وانگ پیارے ہتھوں پیوں نہ ہر پیالے
 بھلن یار ملامت والے عشقے دے متوالے
 بھٹکھا اوٹھ موے مستانہ بھاراٹھاوے بھارے
 باہروں دتن میںے کالے، اندر آبِ حیاتی
 ہو مٹھ سکے ترہایاں وانگہ جان ندی، وچہ نہائی
 شہرا جاڑھونڈیندے قند و لبر وچہ بقن دے
 گوئیٹے ڈورے کن زبانوں معنی سب عقل دے

رات رہاں گل لایا جاتی ہک دم جڈانہ ہوندے
 عاشق رہن نہیں محمد بھر بھر ہنجوں روندے
 ایسا صدق لیا ون اُس تے سچے نال دھیانے
 اِس پن باغ با تار نہ بھاون لاون اکت جہانے
 ہک دگر نوں دل وچہ رکھن، سبھ خلقت توں فتن
 دیدن دیدنہ جان بولے، کھول کے دارو دسن
 وچوں آتش، باہروں تاکی، وسد حالوں خستوں
 جے ہک نعرہ کرن محمد ڈھین پہاڑ شکستوں
 راتیں زاری کر کر روندے نیندا کھیس دی ڈھونڈ
 فجرے اوگتہا رہا ہون، ہر تھیں نیویں ہوندے
 بہناں ہک گھٹ بھر کے پتیا وحدت دے مدد لالوں
 علم کلام نہ یاد رہیو تے گزرے قال مقالوں
 ریت وجود تیرے وچہ سونا اینویں نظر نہ آوے
 ہنجوں دا گھت پانی دھوئیں ریت مٹی رہڑ جاوے
 بوٹی کمال ریاضت والی آتش بال غماں دی
 پریم جڑی گھت ویکھ محمد سبھ چاندی من بیاندی
 اس دوئی دے دعوے پٹیاں سٹیاں دور حضوروں
 نوروں سایہ ظاہر آیا چھپ نسدا فر نوروں

جیون جیون جھوٹا نا توں موت کھلی سر سر اُتے
 لاکھ کروڑ ترے تیں سوہنے خاک اندر دل مُستے
 جہناں عشق خرید کیتا اینویں آ مُبکتے
 عشقے باہجہ محمد بخشا کیا آدم کیا کتے
 جس دل اندر عشق نہ رچیا، کتے اس تھیں چنگے
 خاوندے دُر را کھی کرے صابر مُبکھے، ننگے
 عشقوں باہجہ ایمان کو یہیا، کد ایمان سلامت
 مر کے جیون صفت عشق دی دم دم روز قیامت
 عاشق بختن سکھالاناہیں دیکھانیوں تنگ مے
 نوشیاں نال جلن وچہ آتش موتوں مول نہ سنگدے
 بے لکھ زہد عبادت کرے بن عشقوں کس کاری
 جاں جاں عشق نہ سارے تینوں اتاں نبھے نہ یاری
 پکا پیر دھری بے دھرناتنگ نہیں مت جاوے
 سو اس پاسے ہے محمد جو سر بازی لاوے
 یار کرے جدا پنا تینوں مچھن ہور اشنائیاں
 ماں پیو سجن یار نہ رہن حرص نہ بھیناں بھائیاں
 سکے پیرندی تھیں لنگن وچہ سمندر چل دے
 ہرگز مثل سمندر ساگر آتش وچہ نہ جل دے

دپتوں نورِ الہی رنگے، باہروں کا لے کھنی
 ناں اوہ میرے دانگوں یا رُو دل جنجوگی فیضی
 مٹھی چھاں، اتے پھل دا لے، وانگ انجیر انگوراں
 ناں بے فیض اسادے وانگوں کھوڑے مٹھے گھوراں
 اوپر جلی، موہوں جلی اندر نہیں تھلی !
 جب تک عشقوں جان نہ جلی بھٹھ جلی کیا جلی
 جے توں عاشق بنیا لوڑیں پلا پکڑ سچن دا
 جان منگے تے دیہہ شتابی، صرفہ کریں نہ تن دا
 ہالی لوک کریندے واہیا سکدے دھپے نڈرے
 ساے رنج بھٹلے جدر جکے من پائیاں گھر کھڑے
 عاشق نا امید نہ ہوون، دن لمیاں آساں
 جے توار کھدیڑن ڈرتوں، کوکن کدے تر جاساں

ذکر منزل استغناء

بے لکھ جانی صدقے ہوون، بھل کے تیغ پریم دی
 کچھ پرواہ دریا دے ہک قطرے شبنم دی
 بے لکھ سیس زلن وچہ خاکے کر عشق پیسارا
 بیجوں سورج دے توڑوں چھپیا ذرہ ہک نکارا
 ست آسمان بھڑن تاں جا پے بُت درختوں جھڑیا
 چوداں طبق ڈبن تاں جیویں لکھ باراں ہک جھڑیا
 سہل تہیں ایہہ قادے بھائی سہل تکیندے جاہلی
 عملاں دا ایہہ حال محمد پرہو بوہ نہ کاہلی
 کیس سا لک اس رستے ٹر کے اوڑک انت لیا سی
 اس درے دا دارو بھائی کس دے ہتھ پیاسی
 بے کار تیری ہے کاری لوہیں لگانت کاری
 بے کار نہ کاری آوے بہت ادتھے بے کاری
 لکھ کروڑ اسان عتیں چنگے خاک ہوئے اس جانی
 بے جگ ہوئے نہ ہوئے ایہتھے ہے پرواہ نہ کاہلی
 کار کریں جو کہے کری کہہ ہنکار نہ کاروں!
 عملاں تے دھر آس نہ ذرہ فضل منگو سرکاروں

ذکر وادی و منزل توحید

اگوں منزل آئے بھاری و پیر وادی توحید سے
 عابد تے معبود ملیندے دوئی نہ پیر مُرید سے
 ازل ابد دا جامہ ہکو ایہہ گکھاں وچکاروں
 ہر داروہپ محمدؐ بخشا اے ہکے سرکاروں
 جے کوئی غرق نہ ہو یا بھائی وحدت ہے دریا ہے
 کیہ ہو یا جے آدم دسد الیک نہ مرد کہا دے
 جاں جاں اپنے آپے اندر جا بندے دی ہو سی
 کر کہ شادی کدے ہتے گا کدی غماں وچہ روسی
 جاں ایہہ اپنے آپوں نکلے نہ کوئی غم نہ شادی
 دوزخ دا غم خوشی جنت دی دوباں عقیس آزادی
 ہراک اندر دوزخ جس وچہ سب اٹھائیں واسا!
 اس دوزخ سے باہر آویں خطہ رہے نہ ماسا
 عقلموں نکروں باہر نہ آوے سچدا پھرے دیوانہ
 آکھے خیر نہیں یں کیہڑا کیہڑا میرے خانہ
 جاں توں گم ہو ویں وچہ اسد اپنی چھوڑ نشانی
 ایہہ توحید محمدؐ بخشا دتے کون نشانی

ذکر منزل حیرت

پھر اگوں اک منزل آدے حیرت والی وادی
 درد افسوس ہوئے گم او تھے ہرگز خوشی نہ شادی
 دم دم تیغ غماں دی ماہے حیرت اک نہ بچھے
 آپس درد تے لکھ در دوں رات دہاڑ نہ سمجھے
 جاں اوہ مرد حیرانی والا جا پوہتا اُس جاٹے
 ہوندا گم تحیر اندر اپنا آپ نہ پائے
 قافی نہیں یا باقی دونوں تہیں میاں تو دووئے
 دس سانوں کچھ پتہ نشانی حال تیرا کیہہ ہوئے
 نہ میں مسلم نہ میں کافر خیر نہیں کس چالی
 نالے ایہہ دل عشقوں بھریا، نالے ہے مڑ خالی
 حیرت سرگردانی ناہیں کیکہ اگے گھڑیئے؟
 شہر اتے دروازے چھڈے کتھوں نکل کے وڑیئے

منزل فقر

فرموشی دن منزل ہوئے گنگے ڈورے جھلے
 جاں اک سورج چڑھیا سبھ تارے چھپ چلے
 کانگ چڑھے دریا فقر دے جنبش اندر آوے
 پتھر نقش، برتی، بیلا، بوٹی ریت چھاوے
 دوئے جہان محمد بختا موج اس ہک دریاؤں
 جے کوئی ایہہ متے ناہیں کسراو ہنوں سو داؤں
 ایس ندی و پیر چھٹی مارے جے کوئی ہمت کرے
 سدا سکھالار ہسی بھائی، کیہہ کم باہر ترے
 اس ندی دی چھٹی اندر چت ہمیش سکھالا
 گم ہوون بن ہو رہا وے داندے پن کشالا
 حکمے نال اس چھٹی و پچوں جاسر باہر آئے
 تاں اوہ کاریگیاں دیکھے تک تک بھیت کچھائے
 جان ایہہ اپنا آپ بندے دا پردہ ہے دلیر دا
 کال ملک تے عزت دولت سنگ کھڑیاں کد تر دا
 خاطر جمع ہوئی جس ویلے خودی و نتجے بے خودیوں
 پاک ہووے تاں باہر آوے ہر ہر نیکی بدیوں

جاں ایہہ نیکی بدی نہ رہندی اسدم عاشق ہوندا
 کم سُم عشق بھر وچہ ہو کے یاری کرن کھلو ندا
 جیویں ایہہ حال احوال فقر دا غائب ساڈی نظروں
 تیویں شرح تریانوں اوہلے نالے صفیوں خیروں
 بعد فنا تیوں باقی ہونا کیہ جاناں اس باتوں
 توں کتاب سینے بھے لکھاں باتاں نفی اثباتوں
 مر کے جیویں دی گل چنگی سو جانے جو کر دا
 جس مے سر ایہہ فدی ہو مے کم نہیں ہر ہر دا
 میں کیہ جاناں حال فقر دے مدعی نفسانی
 سنی سنانی لکھ وکھائی، پائی نہیں نشانی
 اپنی موت حیاتی اندر جب تک تیرا ڈیرا
 اس منزل وچہ کہ محمد پیر پوے گا تیرا
 اپنا آپ محمد بخشنا تیرا مصر شہر ہے
 مشکل پنہ سجن دے لوڑیں رستہ بھر وہر ہے
 جاں ایہہ مصر پیارا تینوں کوڈا نہ ہر ہو مے گا
 تاہیں دل سفروں جاہیں پینڈا لہر ہو مے گا
 دھیباں پیر، بھیلیاں بھائی وچھڑ سنگوں ساتھیوں
 بیڑی روڑھ اسباباں والی عشق تدی دے ٹھاٹھوں

رستہ دونہ اور کج جس دا گھتے قفینے اس دے
 جیہڑے نال یقینہ ٹر دے ونج سبھ سنگ و سدا
 توڑے کج نہ معلم اس دا تھاں ٹھکانہ پاسا
 چھڈ دینا پو لہر فقر دی رکھ ملن دی آسا
 یار ملے بن مر سونا نہیں سمیں تساں جے ہولے
 اوہ تیرا توں اُسدلا ہو سیں و تھتہ رہی مولے
 مچھویاں دی بے پرواہی سُن کے ہٹ نہ راہوں
 بہت آس قراری کر کے ونج اُسے درگاہوں
 اپنا آپ چھڈیں اس کارن سا جن تان گھٹ آون
 سب جگ اُتے تشاہی تیری پریاں تخت اڑاون
 ڈھونڈن والے مرن نہ خالی خود حضرت فرامے
 دیکھاں سیف ملو کے و تے جو لوڑے سو یا مے

ابتداءئے قصہ سیف الملوک

(شہزادہ سیف الملوک عام بن صفوان شاہ مصر کا فرزند تھا)

پیر میرا اوہ دھڑی والا پیرے شاہ قلندر

ہر مشکل و چہ مدد کہ پیدا دوہاں جہاناں اندر

عام بن صفوان شہزادہ والی تخت مصر دا

آہا شاہ سلیمان دو جا، صاحب دولت نردوا

ذوالقرنین سکندر والا، شکوت شان زیادہ

بادشاہی گھر اس دے دائم عادی دا شہزادہ

رومی، شامی، چین چینی، غزنی، ہندوستانی

زنگی روسی، ہمو فرنگی، یونانی، ایرانی

کوٹ قلعے در بند ہزاراں چھاؤنیاں ہر دیسی

سدا بزت ہر شہر بنائے رست کھاؤں پر دیسی

عادل سخی سکندر جیہا جیویں دریا و چہ موجاں

زوروری اُدھی سن کبتن دیواں دیاں وی فوجاں

عیش خوشی جو دنیا والی سمجھوسی ہمتہ آئی

سب مراداں چاہیاں پائیاں کردا شکر خداں

گھوڑے، نیچر، اوٹھ ہزاراں موتی لعل جواہر

لکھاں کھانا دتے زر بقتوں دولت اتوں باہر

گولیاں گولے سوہنے ستر تیلور لاسنگارے
 ڈولی داسر صدقہ کر کے دتے باپ بچارے
 تنبو، تیجے، بھڑت بڑاؤ موتی تے زرکاری
 سورج نال رُلاون رہماں لگی پھول کناری
 اکے چھتر سنہری لائے چمک دستن آسماناں
 کیستی چھاؤں جہانے اتے اُچیاں سائباناں
 بادشہی زربفت وچھائی پھلاں سیج سجائی
 کُرسی ہور بڑاؤ سوہنے ہر سر کردے پائی
 چارے طاق محل سجایا انہرتے سرطاقاں
 ہر طاقے وپہ سوہنے کھیڈن اُقت نال اتفاقاں

سیف الملوک کی ولادت

شہزادہ سی لعل چمکدا، سورج تشکل پیارا
 نگ موتی صالح دا بیٹا، چن جیہا چمکارا
 سدا برت ہر رستے اتے لائیاں ہو رہی سبیلان
 دے سر و پانوازش کیتی عادی دیاں اسیلان
 شادی دے شدیا تے وجے تھیراں لگیاں چوٹاں
 ملکاں اندر شلکاں ہوئیاں ہر تھانے وچہ کوٹاں
 ہر مقدم تے پٹواری، دفتریاں، دیواناں
 قدر بہ قدر سب نے آندا شکرانہ، نذراناں
 طرماں تے کھرناہیں وچیاں نامے ڈھول بھرائی
 کپڑے کپڑے گنتے محمد، کھٹی ہوئی لوکانی
 بلبیل طوطے سوہلے گاؤن "حال" پٹے حیواناں
 کھوہ دا کتا چٹکی مارے بیل پھرے دیواناں
 ہر ہر پا سے نہراں دگن چوک عراق اچیرے
 شیش محل چبائے گوشے میلا میرے ڈیرے
 ٹنڈاں، پنجوں بھر بھر ڈھلن، جاں اندر کرخالی
 سدا نہیں اس رونق رہنا، سدا نہیں توش حالی

ہر کوئی جانے سوڑی سامی ڈا ہڈا قبر اندھیرا
 اک اکتی وچہ اُجاڑے، دائم ہوسی ڈیرا
 لکھے رکھے لیکھ ازل دے، مول نہ جان دے میٹے
 دتا ادھار سرتے جھٹے جے رت کھر سی بیٹے
 جان کندن دی تلخی ڈا ہڈی، سُن گلاں تن کپتے
 پکت کتابیں قبراں اُگتے، دوزخ بھاہ اُلینتے

پڑھنا علم ضرور بندے توں کیتا قرض الہی
 کردا علم دے توں روشن، ہوندی دُور سیاہی

جیویں سورج وچہ نور تیویں ہی علم روح وچہ جانے
 نورے با، بھوں سورج پتھر آدم جنس جیوانے
 علمے کارن دُنیا اُتے آون ہئے انساناں
 سکھے علم وجود اپنے توں نہیں تاں وانگ جیواناں

سیف ملوک اندر رب پایا مہتا اثر دنائی
 نیز طبیعت، ہوش و دینیت، فہم عقل چترائی

حُسن رسیلا، خوِ حلیمی، سادہ مکھ صفائی
 سوہتے دیکھ ہوون شرمندہ جمال نہ جھلدا کائی

روشن شمع نورانی، چہرہ پھٹے لاٹ آسمانی
 وانگ پتنگاں سڑن چو فیرے عاشق مردِ زمانہ

بے اوہ نظر کرے دلِ ابر چمک نہ بھلق تارے
 تارے جس دل مہر میں آئے، کر داپار اتارے
 تقوڑی تقوڑی صفت محمد لکھدا چل ہر جانی
 نرمی پھڑمتِ حسنوں گرمی کا غد قلم جلائی
 تقوڑی مدتِ و پیر شہزادہ ہو یا سکندر شانی
 علموں، عقلموں، زوروں، اشکوں جو اوصاف انسانی

شہزادہ اور شاہ مہرہ

لکھے لیکھ ازل دے یارو ہوتدے تہیں کنارے
 باد شہاں ٹوں پون قہنئے کون اسیں بے چارے
 مہتے گم مچگ دے جہڑے بُرے ڈھکن تقدیروں
 بے سوا اپنے دلوں کر بیٹے چنگے کہ تدبیروں
 اس صورت دی صورت ربا ناہیں حد انسانی!
 یا ایہہ کوئی سحر بہشتی یا کوئی ستر ربانی
 آدم دی کی قدرت سر بے ایسے روپ بناوے
 قدرت دے ہتھ نال تباہی خالق این اپارے
 مندے من دے روگ محمد من دے نہیں دواواں
 بھید ہو دے بے دلیز تائیں بھیداہم کھول سناواں
 اوہ رخصاے رنگ عوانی ہوئے کیسر پیلے
 تمبوں جھانی یمانی مارے نرگس نین رنگیلے
 زور ازل کے لکھے لیکھوں کب ہون چھٹکارے
 تاج وراں پر کڑیاں پٹریاں پھریں وہ مارے
 پار وہی جاتے ہیں کو پار کریں تقدیریں!
 بندوں کی بگڑی کب سنوری، کر دیکھیں تدبیریں

اس صورت کی صورت جیسا حسن نہ ہو انسانی
 جیسے کوئی حور بہشتی یا سرِ ربانی
 آدم کی کیا قدرت جو وہ ایسا روپ رچائے!
 ایسی سُندر شکل تو خالق اپنے آپ بنائے
 من کے روگ محمد بخشنا کب ہوں دورِ دوا سے
 اس دُکھ دادار و ملتا ہے یار کی اذن و رضا سے
 وہ رخسارے لال گلابی ہو گئے کیسیرِ پیلے!
 غم کے سائے میں سنو لا گئے نرگس میں رنگیلے
 سب خزانے ہتھ اومے دے چاہتے جس بھاوے
 نظروں شاہ کرے تے شاہاں سفروں اوگر پیاٹے
 مشکل پاؤں والا آپوں، آپوں حل دی کر دا
 عاشق توں لا روگ پر دم دا، مل سجن ول کر دا
 سکھیاں توں اوہ دُکھ سہاویے پاوے وختِ امیرا
 اڈوے پیچھی قید کرائے، چھڈے سحتِ اسیرا
 خاکوں صورت، سُندر کر کے، پھر لائے گھٹے!
 پھل کھڑائے بوٹی وچوں قیر پتر کھوہ سٹے

ابیات کی اکائیاں

شاہِ رودے زمین دے اکثر تیرے کولِ سلامی

تاجاں تختاں والے تیری کر دے آنِ غلامی

جے لکھ عقل تمیزاں کر یے اور ک ہوتی ہوتاں

ہمسدیاں، کھیدیاں کس بجا و بیٹھ غماں و چہروناں

اندر عشقِ جلداندا جیویں کر آتشِ مسکیاں پتیاں

مُت نبیوں دل میرا مندا، مُت ہُن دیہو ہمتیاں

آپوں ٹھو کہ لائی شیشے، بھج ہو یا ہُن ٹکڑے

کیونکر پاج لگے ہُن ثابت جے سولایے اور کڑیے

دیس بدیسی پھر دار ہساں جان تک ہوگ حیا تی

مُت سبب بنا سی مولیٰ البھسی و ست کھڑاتی

موتوں خوف نہ کھاؤں ذرہ مہمت دلیر دلاں دے

وچہ میدان لڑائی والے پاؤں سیر ہو جاندا دے

کہندا شاہِ فرزند پیارے توں جگہ دا بیرا

بینوں سیک لگے جے رتی ٹرے کلیمہ میرا

ناں میں کھلا، ناناں میں جھلا، سب کچھ سمجھاں جاناں

پر کچھ دوس نہ میں پر باہل ہو یا رب دا بھاناں

اندر باہر عشقے رُو دھا، دِسدا نہیں تسانوں
 مال خزانے لیکھ بھاون اک گیا جیو جاناں
 لکھے لیکھ ازل دے کیہڑا کہ تہد پر مٹائے
 کئی امیر، وزیر سیانے اس تقدیر مجھلائے
 چار دیہاڑے عمر جوانی کرے عیشاں موجاں
 سدا نہیں ایہہ دولت، دنیا سدا نہیں ایہہ فوجاں
 ناں میں تیرا سپہاڑ ٹھٹھا، ناں ہتھ بندھا گاناں
 ناں میں تیری جھنج چڑھائی، ناں وجیا شہریاناں
 توڑے کتے بن کے رہتے وچہ وطن دیاں گلیاں
 در در چھڑکاں ستھتے، تاں وی فرور پسوں بھلیاں
 موت چپکھے بھج بھج، مرسیں خبر نہیں جے بلسی
 بجلی مرگ جلاسی بوٹا یا باغیچہ کھلسی
 ناں کر تاتا اے ایچہ، ٹھٹھا اہو، دن کٹ کھاں
 سٹر چلیا جیو جامہ تیرا، اس کچیانوں، ہٹ کھاں
 دیلا آج بھلیا تیرا نالے عمر جوانی
 کر و عدالت، ہور عبادت، اورک ہونا فانی
 بھلکے موت آئی جس ویلے نئے افسوس کریں گا
 عملاں باہم نہ تلاشنا ہی کیوں بھر تریں گا

نہ کوئی رو ملاحظہ او تھے، نہ کوئی عذر یہاں
 جو کچھ کہیں، سو یو یوسی، ڈا ہڈا عدل شہانہ
 لماں پنہ نہ سنبھسی بیٹا، بہو کھاں ہو پھلا
 جوش خروش مٹا پیار سے جاہ نہیں ہو پھلا
 پھوہا، پڑا، تے کتا، بلا ہر کوئی وطن دھراندا
 توں آدم شہزادہ ہمو کے پھڈیں و ستن گھراں دا
 یاراں پچھے وطن بھلا واں، دیکھاں دلیں بکاتا
 بھلاں وچہ سمندر غم دے پکے تاں یارانا
 عشقے دارخ ویکھ محمد ہموں قیل پیادے
 متیں لگے تاں اٹھ وگے کی مقدور شہزادے
 بتی بن کے وڑ دا یارو، شیر اندر جا بن دا
 غم بن بے بن باڑ نہ پڈے سدا بہادر بن دا
 کیونکہ یا کاں اندر آون ہمتوں چھٹیاں واگاں
 باد شہی کس کاری مینوں دتی ظہیری بھاگاں
 ساقی بوتل آن اچھی، پی کے ہوش بھلائے
 سبحان کو لوں رخصت ہو کے پند سفر وچاٹے
 لکھے کون محمد سبحنا ظلم عشق دے چنداں
 ماپے آپ کراون قیدی قرزنداں و لبنداں

یاب ز لیتجا قید کرائی ، ندی رڑھائی سستی
پتوں بھائیاں بکتھ چلایا ، گل نہ جانندی دسی

بند اندر فرزند جہاں دے ، پائی تند اولی

تخت چتھ ، سرتاج قیر ہے پیر اندر جدہ ملی

عشق سچائے تھی تھی چھنکن پیریں سنگل
قید چھٹے تاں اس لکھ لکھی ڈھونڈن تکیاں جھنگل

شاہ شاہ سپا لے دی اوہ بیٹی پریاں دی شہزادی

حُسن جہاں پوری ہے مائی مہر افروزہ دادی

جے توں میرا یار کہا دیں ، عشق تیرے دل رسیا

میرے با بچھ نہ ہوو قبولیں ، رہیں نہ بچھا ہی پھیسا

عشقے کارن آدم کیتا محرم یار یگاناں

آہے ملک عبادت جو گے کی حاجت انساناں

عاشق کہندا جے لکھ آکھو میں ہک بات نہ سندا

ایہہ بھلاں بچھ بھلاں ناہیں بھلا اپنے گن دا

پڑھ پڑھ پتھر بنیا ہے ساں پارس عشق دکایا

سونار سکتہ جو کچھ آہا ہتھ صرف دکایا

وکیا سودا مرط واناہیں لکھ دیہو بھانی !

چھیک گئے سب حرف تھائے ، وگ پریم دی کانی

جے مورت وچ ہوندا ناہیں رستہ سچے دلبر دا
 کیہہ طاقت سی گھائیں کردی جگرا دانشور دا
 جھلیاں توں مت دیون والے جھلیاں وچہ گنبدے
 اسال سچن قول سریر جاناں مرسو متیں دیندے
 جے کچھ لاڈ پیار مانواں دا کیہہ کچھ اکھ سناواں
 جے اُج ماں ہوندی اوہ مردی، کی پرواہ بھراواں
 اُٹے وچوں پنکھی کڈ دا دے کے پنکھ اڈا دے
 پتھر وچوں لعل بنا دے راتیں مینہ کھلا دے
 میرے جئے عاجز بندے تخت دیوے مسطانی
 واہ کریم محمد بخششا، میلے وچھڑے جاتی

ایک منظر!

☆☆☆

سیفِ ملوک شہزادے کہیا حاضر ہوون ساقی
 سوہنے حُسنِ اداروں والے، مصری ہووے عراتی
 پھو کہیا اتے گوئے آپے، سوہنے حُسنِ رنگیدے
 غمزے نال کرنِ دل گھائیں، ہُسنِ زمینِ رسیدے
 مہورتِ نازک وانگِ گلاباں لالے وانگِ پیالے
 قد چنبے دی ڈالی وانگہ، پھل لگے گل لالے
 ظوطے اکوئی وانگن بولن، ہُسن ہار لنگدے
 چوہ دلاں دے ٹھگ تیلیاں دے ترے اکھ لنگدے
 کاسے ہتھ سفید بلوری، بھرے عقیقی بندھ دے
 ساقی نوین، شرابِ پرانی تہے سوائے درھ دے

ایک سمندری طوفان کا منظر

ہک دن کرنا رت دا ہویا اٹھی سخت ہنیری
 دھند غبار سنسار چھپیا یا لگی جھپڑی گھنیری
 توج والا طوفان اتے غلیوں، غرق کرن تون آیا
 شاہ سپاہ تمام پکارن، رکھیں بار تھدیا
 بدل تہر نزول مچایا، لہر سمندر آئی!
 مگر مچھ سنسار بلائیں رڑھ دے دین دہائی
 کڑ کے بدلی، دھڑکے پھرنایا بجلی دے پرکاسے
 دود بھازاں کھڑ کھڑا لے جھکڑ دے اولارے
 دتیا اندر کون امن وچہر، ہر کوئی دھکیارا!
 بے وفا سنسار ہمیشہ ٹھگ بازاری بھارا
 کدے کرے سردار جیہاں، دے پوشاکی چٹھی
 کدے بنا دے فیر خمد گھمیا راں دی مٹھی
 موقی اتے جواہر جڑیا پھتیا چھت بنیرا!
 دیوے وانگن لاناں مارے، جھلسل تورا چو فیرا
 توں چندہ میں زہرہ وانگہ وہ ہاں نئی جولائی
 ساعت نیک پھری ہن تیری ہوئی آج قرآنی

توں گلین، میں چنبے ڈالی، میں موتی توں ہیرا!
 توں الوان سرخ میں تینوں میں سالو توں چیرا
 جوڑی آج خداوند جوڑی، توں راجہ میں رانی
 میں بن اگے تہہ اکلیاں کیوں کر عمر وہانی
 شاہ شمس دی کھل لہانی، اڑی چوٹی تائیں
 زندے ہے نہ موئے موئے کتنے گن سٹائیں
 جواک داری مر کے جیوئے پھرا نہاں کی مرناں
 دنیا اتوں جس دن بھاوے اس دن پردہ کرتاں
 بعضے عاشق ہن تک زندے دنیا اتے وسدے
 خاصاں تائیں ظاہر دسدے، عامان بھیندہ دسدے
 راجھے ہیر سیالے والی ایہو گل سنیدی
 چپ محمد بات اجیہی ناہیں بات پنیدی!
 خدمت گار چو طرین تاریں ہراک پھل گلابی
 تخت اتے شہزادی بیٹھی چہرہ وانگ متابی
 جوڑا ابرو طاق بہشتی یا دوستی کما تاں
 پنییاں جیویں تیر حدنگی، گھاٹل کرن جو اناں
 ظالم نین کٹاراں وانگر، وچہ کھلے دی دھاری
 وکھین والے نوں کہ غمزہ سانگ کیجے ماری

گھوڑے کا ذکر

بی بی تڑت منگائے گھوڑے خاص سواری والے
 چوکرٹیاں بھتیس رتجن ناہیں وانگوں بہرن غزالے
 پو پٹھے وچہ نہ بھجھن دیتدے، واوہرے دی تائیں
 پیراں نال نہ لگن دیندے دھوڑ کھرے دی تائیں

شہر زتاں کا نقشہ!

قبول نظر کرے شہزادہ دستن سندر کرٹیاں
 ہر جھاکے، ہر محل چبائے، واہ شکلاں دل پیٹیاں
 ہر عرفے وچہ طرفے تکدا، ہر ہر قدم صنم نوں
 ہر کوچے نئے، سچے سوہنے تم کرن جو غم نوں
 تاریں کھٹن، ناریں کھا دن، ناریں سب کم چائے
 اوہو خرمیدن، اوہو ویکن، خوب ہزار ہسائے

ہک نڈھیان ہک وڈیاں تاریں، ہکتاں خوب جوانی
 بیک بیکال دی صورت وافر، تائے جیوں آسمانی

ابیات کی اکائیاں

جس دل اندر عشق سماناں اوس نہیں پھر جاناں
 توڑھے سوہنے رن ہزاراں، ناہیں یار و طاناں
 غزنی دے سلطان ہزاروں، سوہنے آپے گوئے
 وال ایاز لقر دے اُتوں سیھنا تائیں گھوئے
 لیلی نالوں گوریاں کڑیاں مجنوں توں دس چکے
 اُس تے جان کرے قریاتی، اینہاں ول نہ تنکے
 لوہا پتھر مقنا طیسے اُٹھ مل دا کر دھائی
 موتی پیرے ویکھ نہ اٹھدا قیمت رنگ صفائی
 پیلا منکھ تیرے کھرٹے لکھ اُسنوں اُڈ ملدے
 لعلان تال نہیں اُڈ چرطن راہ تیارے دل دے
 یار کینتہ جس دل پڑیا، چوٹکا دیکھ نہ بھل دا
 جس داسب عقیں بہتر سوئے سو کیوں دُر درل دا
 حوں مجازی، شہوت بازی، جس اندر وچہ ہوندی
 اک صورت اُجلی تک کے، پٹی طبیعت بھوندی!
 جس سر سر عشق ہے اوتھے شہوت مول نہ وسدی
 جس دل حبت سخن دی اس وچہ حبت نہیں ہر کس دی

اگ نہ سارے ککھ جنہاں دے رحمت بدلی دس دی
 اینویں صدق نہ ہار محمدؐ دیکھ طبیعت ہمس دی
 کامل عشقِ خدا یا بخشیں، غیر دلوں مُنہ موڑاں
 ہکو جانان ہکو تنکاں، ہکو، آکھاں، لوڑاں
 آوے مستی، جاوے ہستی، مچھلے تشکل پرستی
 پیرا کسیر کرے تاں ہوساں ایہہ کھٹیا لی جستی

عقل و نفس

کرے ارادہ ایہہ شہزادہ ماراں پیٹ کٹاری
 اس تلخی دے سخت عذابوں چھٹے چند و چاری
 عقل شہزادے نوں پھر درجے مت تری کیوں ماری
 ساس اڈن تک اس نہ لوڑن خاص جہنندی یاری
 نفس کہے یس کا ہلا ہو یا کچرک توہریں جوساں
 لکھ مصیبت جھاک نہ بلیا، آج ملے بن مرساں
 عقل کہے کیوں کھلا ہو یا عشقے لچ نہ لائیں
 اتنی سختی اگے بھلیا کج دن ہو رہنگھائیں
 نفس کہے ہن کھتوں ہلسی تاں کوئی دس سنیہا!
 آس ہوتدی دس پوندی اسدی ایہویں جرن کجیہا

عقل کہے "ایہہ کم عاشق دا" عشقوں بس نہ کرنی
لاکے بازی بے اندازی، اوڑک وار نہ ہرنی!
عقل کہے کھا کافی مرنا ہوندا کم شیطانی!
بھار لگا تاں پنڈا ستاری بھلی عشق دی بانی
نفس کہے فریاد نے لایا آپ سرے توں تیشہ
اوہ مویا مردود نہ ہويا، میں بھی اوہ اندیشہ
عقل کہے فریاد سے سُنیا شیریں گئی جہانوں
اوس جہان گیا سی ڈھونڈن مویا نہیں اوہ جانوں
نفس کہے کیوں مہینوا لے نے ماری پھال جھناوس
مارو کانگ ڈھٹی سی سوہنی کیوں جا پٹی دریا دیں
عقل ہے توں سمجھیں ناہیں او مرنا کت پا سے!
دوئے ہک دو بے دل ٹھٹھے گل ملن دی آ سے
رجس دن ہیرویا ہی کھیڑے، رانجھا وی مر جانا
کاہنوں کن پڑواندا ٹپے، گل کفنی کیوں پاندا
ہوہ ہزاراں عاشق ہوئے ڈکھئے تے لاچاری
یار ملے یں، دوروں اک کے پھری کے ناں ماری
مرداں والا داعیہ کر کھاں رکھ اوہ کھچلی عادت
وانگ سستی بے تساموئیوں تاں بھی عین شہادت

جے کہ شرح اس گل دی دور سُغن ٹر جاندا
 کہ کے صبر محمدؐ سخنا قصہ چل سناندا

پنجریاں وچہ پئے تڑ فدے جا، نہیں مکیری
 پر بچھے، سر گنھے ہوئے ظالم قید لمیری

ایک نسوانی سراپا

چن وانگن دونوں رخصاے، بندی ناں سنگاے
 بندی بندی پھلتی آہی وانگ زحل ستارے
 پتلا لک مٹھی وچہ آوے، آلا مکھن دیہی!
 گندے پانی بھتس رب سرجی صورت پاک ایہی
 روپ انوپ کڑی دا آہا وانگ بہار چمن دے
 نویں جوانی حسن اُرزانی، نازک شاخ شمن دے
 سنبل والی زنجیری بدھے، چہرہ پھل گلابی!
 زگس مست اُبنے دی پھاڑی، اکھیں مرگ شرابی
 جیویں چاندی دی ٹھلی ہووے، اینویں نک اوچیرا
 چہرے سورج چشتے اندر ہر دم رکھے ڈیرا
 لالی دیکھ پیشانی والی، دانع لگے سکل لالے
 دند چہرے چنے دی کلیاں، موتی کرے اُجالے

ٹھوڑی وانگ خجانی سوہنی یہی رس بھری سی
 پتلا اچا قدر نگلا نازک شاخ ہری سی!
 جادوگر دوین کڑی دے وچہ کچلے دی دھاری!
 صوفی دیکھ ہودن مستانے، چھڑن شب بیداری

کالی رات ہوئے رشتائی جے اوہ جلوہ ڈالے
 اکھ کانی ظلمات نصردی آب حیات پیالے
 زلفاں دے خوشبوئی حلتے تازے کرش دماغاں!
 آدم دیکھ مرن، جیون مرن دے دیکھ پینگ چسراغاں
 جے باغاں وچہ واو فجدی لوڑ کرے تنے برسوں
 ایسا سندر پھیل نہ لہجے میں کی صفتاں کرساں
 چاندی وانگر رنگ جھستے دا ہوٹھ مٹھے کھنڈ مشری
 مصری سوہنے اس ول تک کے حسن مصر داوسری

ٹھوڑی اک خوبیاں خوبانی، اک میوہ رس والا
 قداک پتلی رنگین نازک شاخ، بلند و بالا
 جادوگر نینوں میں جاری خوش کاجل کی دھاری
 مست ہوں صوفی دیکھ کے جن کو پھوڑیں شب بیداری

جلوہ اس کا شب سیاہ میں روشن ماہ اچھالے
 اُس کی دو آنکھیں چھلکیں آب حیات کے پیالے

زلفوں کی خوشبو کے حُصّے کریں دماغ دوانے!
 لوگ فدا ہوتے ہیں جیسے شمعوں پر پروانے
 صبح کو باغ میں بادِ سحر دیکھے، ڈھونڈھے لہرائے
 کسی چمن ایسا سندھ پھول نظر کب آئے؟
 جسم اُس کا جوں چاندی چمکے، لب میٹھے جوں شکہ
 مصری محبوباؤں کے، البیدے نقش، سے خوش تر

دُکھئے کا غم دُکھیا سمجھے!

جنگل تے کوہ تان، سمندر کتنے ٹاپو بیلے
 بھکھاں تساں پالے بھلے تاں لہجے ایہہ ویلے
 نام نشانی، حال حقیقت کھول سناٹیں مینوں!
 درد و نڈے، گل کھولے ہلدا، دردی سانھی جیتوں
 دُکھئے دی گل دُکھیا سُن دا قیمت قدر پہچانے
 کی دُکھیا جو دُکھئے اُگے دے نہیں دہانے
 بیٹوں دُکھئے نوں دُکھیا ل کے، بہنوں بھر بھر روندنا
 سکیئے تہاٹیں تک سکییا ایسا خوش نہ ہوندا!
 ماتم والے دے گھر ناریں جامتہ پتے پاوان!
 دُکھیا تکتاں دُکھ اپن پچھئے با، بھہ سناون

لکڑا اپنے رُکھوں و پھڑی، تار و پھٹی سُنگوں!
 دو نویں زلیاں و سن لگیاں کوک سناون چنگوں
 مشکل والے دے سِر اُتے مردِ یَدوں آچکا
 نزاری سُن کے یاری کرسی، چھوڑ نہ جاسی سُسکا
 بن اُمی چند تیکے تاہیں کوئی جہاں نہ بھلدا
 ڈاہڈے دے ہتھ قلم محمد و س نہیں کجھ چل دا
 اِس سچ دی رحمت اُتے مویاں متے سنبھالے
 سِر مُنگے تاں حاضر کرئیے، ہتھیں پکڑ جلا لے
 وانگ شمع دل روشن عشقوں جاں سِر شمع کپیندا
 سِر کپن دا، دُر د بھلتن بھتیں تُوڑ زیادہ تھیندا
 دُر یاراں دے مُرنا بہتر اُس بن جیون تالوں
 طرف پُری دے راہ نہ لڈھا، اپتی دوڑوں چالوں

خدا کے حضور

کوڑے بندے رب نہ بھاون، یمن زبان نہ رہندا
 گل او ہدی کوئی من دا ناہیں، سب جگ جھوٹا کہندا
 قسم کراں میں رب پتھے دی جو عالم دا والی
 جس نے خلقت پیدا کی تھی، روزی دے سنبھالی

کیرے، ہاتھی، چڑیاں، بازاں سمیتاں وار کھوالا
 ہراک تائیں رزق پہنچا مے کر کے خوب سنبھالا
 دُنیا تے جس پیدا کیتا آدمِ بچہ، حیواناں
 بھلے بھلیرے، رُوپ بناٹے، صورت مند جوناں
 سُبُوہنی صورت نے جس پایا، سُننے دا چککارا
 عاشق نے دل اگ لگائی، سٹروانیت لچارا
 مَبُوہاں توں آن سکھائیوس، ناز محول مردِ اراں
 خودی، تکیر، بے پرواہی، تلخ جواب تروڑاں
 بے وفائی، بے رحمی، اتے قہرِ رستم، بے ترمسی
 چند عاشق دا کرن صرفہ کی ہو یا جے مرسسی
 عاشق نے دل اندر پائیوس، عجز نیاز ہزاراں
 خوف، اُمید مندِ رعماں دی مَوجاں بے کناراں
 ترک سکھاں دی، جال دکھانڈی سمیتی چند بدن دی
 دوہاں جہاناں وچہ حمدِ حرص ہوا سبجمن دی
 جو یاراں توں بار ملائے سبب توں پھٹ جڈائی
 ربِ غریب نواز ہمیشہ، جس دی دھن خُدائی
 تیرا دٹ پناہ خُدا یا، ہوو نہیں کجھ سمجھا
 جس دیوے نوں آپوں بالیں، کد کسے عقلیں سمجھا

رات اندھیری، ندی ڈونگھیری، گھمن گھرغاں دی
 رُہڑے جانے، غوطے کھاندے، وپر شمار دمانی

رموزِ عشق و محبت

آپ شہزادہ چٹا مارے، آپ دونجھ لگاندا
 راتیں دیسہاں خوف ندی دا پلک اک اکھ نہ لاتدا
 باہجھ ملاح تری نہ پیرے، مرداں باہجھ نہ چھپڑے
 ہویا ملاح اوہ شاہ مصر دا کئی رُہڑا کے پیرے
 پتوں دھوبا نام دھرایا کچھم دے سلطانے
 چاک کلاں دا سدوایا عزت بیگ جوانے
 کام کر چھڈ گھر در پُریا، مرمر کے چند پتھی
 پورن گھر گھر وچ بھیکہ منگیندا پال محبت سچی
 قیس عرب دارا جا آیا بنیا مجنوں جھلا
 شیراں تے بگھیڑاں اندر وچہ پہاڑ اکلا
 شہر شریکاں دے گھر ڈھویا، جتوں عشق قلند
 رستا کچھ سچا دے بڈھی ہر ہر و ہڑے اندر
 غزلاں جوڑے، تاڑی ماے ناپ کرے سنگ تالا
 دیکھ شریک مزاحاں کر دے، بہتہ کڈھن گاہلاں

ایہو کم عشق دے دائم کرے اُجھتے کارے
کی ہو یا بے چھے بلے سیف ملوک و چارے

رفاقت اور تعلق داری

اُج زمانے یار کہاؤں ، دعویٰ کرن پیاراں
اپنی خیر منگن تے مارن تال دغے دے یاراں
یاری لاؤں ، جان بچاؤں کرن عجب بے ترسی
ہک مرے تے دُوجا ہستے ، جو مرسی سو مرسی
بھیتاں و ہرے سس گنداؤں ، ہووے ویر کھڑا کے
ویر، ویر دی گل نہ پچھدے مرن لگے نوں جا کے
جے ہک ہووے انباراں والا صاحب دولت زردا
دُوجا کول مرے جے بھکھا نہیں مرقت کر دا
بھکھیاں ویراں بھیتاں تائیں پیریں کاٹھ پوٹھے
عیب گناہ ڈٹھے بن اکھیں ، ہتھیں سوٹھے لائے
جھتے سپ اٹھویں ہووے ، یا کوئی آفت بھاری
سجتاں ٹورن آپ نہ جاؤں ، واہ ایو کی یاری
جے کئی گھر روٹی ہووے دکھ دوجے نوں لگے
ہر تہمت بدنامی دے کے چھلی مارن وگے

پر ایہہ پیرہ ظاہر کرتا نہیں کم فقیراں
 کھری محبت رب محمدؐ ویرہ تہ بھاوت ویراں
 ہکو جہی نہ کرے الہی، ہن بھی بھلے بھلیرے
 چھڈ انہاں گل محمدؐ قصہ ٹور اگیرے!

ایک جہیزہ سے کا منظر

سیو من ہدوانے جیڈے لٹکن پئے قطاراں
 پانی والے گھرے برابر آہا قد انداراں
 ایس موافق میوے سارے پک ہوئے رنگ سوہنے
 سوستی واس نہ نیرے کوٹی، کس نے آپے کھوہنے
 ہرہر جانی تہراں وکن زکھاں پانی جائے!
 جیو مکہ باغ اندر ہر پکھے مالی آڑاں لائے
 رنگا رنگ پکھیر و بولن اک بھتیں اک چنگیرے
 پر اس ٹاپو اندر آپے طوطے بہت گھنیرے
 رنگ آسمانی، اکھ گمانی، مسٹھے بول زبانی
 چنجان پیراں سُرخی سوہنی، گل وچہ کالی گانی
 اکناں دے سر سوہنے ساہو، اکناں رنگ بستقی!
 اک ساوے، اک سو سن رنگے، طوطے قسم بے انتی

مبیل، کوٹن خوش گفتاراں، تھرے کرن آوازے

جوڑی جوڑی، بل بن بیٹھیں، تال محبت تازے

ہور پہاڑی پیکھی بولن، تھقاں تھقاں لا کچہری
سوہے، سماے، چٹے، کالے، تترتی رنگ، سُسنہری

آپو اپنی بولی اندر آہے ورد کماندے!

اسماں صفتاں تال تمامی مٹھے بول سناندے

پس منتظر میں شاعر کا تاثر

واہ خالق بے چوں پکارن، چوں کیتی جس ظاہر

زنگارنگ پیدائش اُس دی، اتت حسابوں باہر

ہکت ہکت وچہ نگاہ او سے دی، روزی نت سُچاندا

ہر ہر دی اس قسمت لکھی، لکھیا خطا نہ جاندا

ہکتاں آس اُسے درتے، ہکتاں تک کما یا

ہکتاں بہت کما یاں کر کے، آخر آن گتوایا

ہک عالم، ہک فاضل سلاں، ہک حافظ، ہک قاری

ہک قاصی، ہک مفتی، بہندے سر دھڑیکڑی بھاری

ہک تڑا ہر، ہک صوقی، مفتی، یلندے پک نمازی

ہکتاں روزے دار کہا یا، شیخی بے اندازی

شیخ، شیوخ، مربی مُرشد، پیر بنے ہک بھارے
 ہکناں طلب بہشت و سخن دی ہک دوزخ ڈرامے
 ہکناں مدھ محبت والا، پتیا پور پیالہ
 مست بیہوش، دتن وچہ کلیاں ناں کچھ ہوش سنبھالا
 ہکناں اوگتہار کہا یا، پُر تقصیر گناہی
 گل پلا تے گھاہ مونہیں وچہ منتھے داغ سیاہی
 چوڑا چکے، ٹھگ، الستمتر، جوٹے باز، زتاہی
 سبھتاں آس تیرے درسائیاں، کہ سی کرم الہی
 چوڑی یاری، ٹھکی، موٹا بدن حرام کیا یوں
 کہ کہ توبہ، مڑ مڑ بہناں، مستی چڑھی شرابوں
 سبز لباس فقیراں والا، سر ٹوپی گل آلفی!
 باہر دوتے بھیس اچالا، اندر کالی کلفی
 ہر صورت دل مائل ہووے غالب نفس اچھا
 ہر دم تازہ چاہ بُرے دا، کدے نہ ہوندا ایہہا!
 جو جو عیب جگ وچہ بھائے، سبھو میں ڈرائے
 کیہڑے کیہڑے، گن گن دساں، انت نہ پایا جائے
 اوگتہار، کوچھی، کو بہی، لونڈی، لٹ نکاری
 خاوندی خریدی سیوے کے قیمت بھاری

گنجی، کافی، لولی، ڈوری، تیز زبان، چراکی
 بے پرہیز آمیز کراندی، وچہ پلیتی، پاکی

ہے بدنیت پریت نہ پالے، کوڑ زبانتوں بولی
 دھن خاوند جس رو نہ کیتی، بد ایچی گولی

خوبی خاوند دی کی دساں، شالا جگ جگ جیوے
 حوراں پرہیاں اُس پر ڈوگن جیویں پتنگے دیوے!

بھلیاں بھلیاں دُر پر کھلیاں ننگ رگڑن وچہ بلیاں
 توشتہ پرت نگاہ نہ کردا، کجھ پرواہ نہ ولیاں

میں نکاری او گنہاری، کی مُتہ لے کے جاواں
 طلب دیدار ہزارہ کھلو تے کت گن درشن پاواں

لیکن اُس نہ توڑاں میں بھی پاس انہاں ول جاندی
 بڈھی دے ہتھ سونڑہ اٹی یوسف مل کراندی

اُس فرسوت پکے دی اٹی میں ہتھ تند نہ کچی
 کچی میری خواہش سائیاں طلب اوہدی سی سچی

کیتی واری توہ بھتی میں ہاں بے اعتبار
 پھر تیرے دُر توہ کیتی بخشیں بخشہارا

مٹہ کالا شرمندہ عاصی کی تیرے دُر آواں
 مجرم تھیں چا محرم کرنا، تیرا فضل سچاواں

حکایت بطریق تمثیل

ہک دن کرن شکار شکاری باری اندر آیا
 آدرخت گھنے دی چھاویں اُس تے ڈیرہ لایا
 نالے باز ہوا یوں اُڈدا آ بیٹھا اُس رکھ تے!
 طمعہ لوڑے، ماس نہ چھوڑے، آیا ظالم بھکھ تے
 ہنچھ شکاری باز اُتے سی وچہ بیٹھی اک لگھتی
 دشمن دیکھ کہے آج میں بھی چوگ آجی دی چھتی
 ہنچھوں شست شکاری جوڑے تیر لگھتی نوں لاواں
 اُنوں باز تکے جے اُڈے پکڑ شتابی کھاواں
 لگھتی جدوں انہاں ول ڈٹھا کر دی فکر گھتیرا
 کہندی رہا کیونکر رکھیں پن نہیں ہن میرا
 تیر لگن وچہ دیر نہ کوئی، کچھ تدبیر نہ چل دی
 آہی گھڑی ازل دی ایہو وچہ تقدیر ازل دی
 جاں رت رکھن اُتے آیا کی سبب بتایا
 لگھتی دل شکاری تکد شست دھیان بھڑایا
 پچھوں ناگ چلائے اس نوں دند آکو دزہرے
 تیر چھٹا اوہ لگا بازے دو نویں دشمن مردے

لگھی بیٹھی رہی اُتھائیں، چنگی بھلی تروئی
مارن والے موئے محمد قدرت رب دی ہوئی

در وصف جمال

زنگ گلابی، انگ حسابی، چہرہ وانگ متابی
جستے تھیں خوشبوئی حُتے، اکھیں مست شرابی
اُچھی لئی، نازک، گوری، نرم چینی دی ڈالی
نازا انداز تے آن کرشمہ صفت خداوند والی

اُچھا مٹھا بہت کشادہ، جیویں کر زیب زاناں
دو بھر وٹے جن عیدین دے، یا خمدارہ کماناں
شکرہ کھنڈ توں مٹھی تالے تنگ موہیں دی موری
گل کرنے ناں خوب آوازہ جھنگے کشل کٹوری

مٹھوڑا ہستے تے دل کھستے، اُتے وچہرنتاں دے
بدرہ گوری ہستے چوری، جیوں کر شرم زناں دے
مٹھا جھکھدا وانگ انگاراں اوپر بندی کالی
جیویں آتش پر، ہرل دانہ، بد نظراں توں ٹالی

سچا صاف لہو وچہر چڑے، خوب آہا چمکتدا
جیوں کر شیشے جلی اندر، چمک شراب مریندا

لہ بدرہ خاتون مثنوی کا ایک نسوانی کردار

ان ادا حسُن دیاں لہراں، شان گمان و ڈیرا
 ساری صفت بیان کرن دا، قدر نہیں کچھ میرا
 تین تیناں توں بھج بھج مل دے دوروں دین دہائی
 تین تیناں دے دوست نالے تیناں تین قصائی

تین رنگیلے آپ وسیلے، جیلے کرن بتیرے
 آپ وکین دلیل کچھانن، آپ ہی چور لیٹرے
 کالی رات بھروں اندر، چن کٹھے چھکارے
 سیف ٹوک شہزادہ ملیا بھل گئے نعم سارے
 دُرد منداں دی سنگت رُل کے کون رہے تو شتھالی
 دُرد میرے دا پیا پچھا واں رہیوں نہ دُوروں خالی

وحدت کا دریا

دُنیا ڈاڈھی، دُوقی دشمن، ٹوکی لوک فسادِ
 پیچھی دا چا کاں بناون، ہستھوں کچھ زیادِ
 سچوں کوڑ نکھیرن تاہیں، تہمت لائ شتابی
 پاک پلید پریت نہ لوڑن جوڑن چاء خرابی
 سید باقر علی پیارا، دُور گیا دل چاہندا
 جے اس کموں دہلا، ہوندا طرف سخن دی جاندا

سید باقر شاہ صاحب مرحوم، میرپور شہر کے ایک تواریحی گاؤں گوڑھا کے رہنے والے تھے ان

مطلب دی لکھ گل چھہ ناں کہ بیج تلمیاں
 کہ نہ یار اداس طبیعت رہندا قصہ نماں
 وحدت دے دریا دے اندر چھبی مار ہٹاواں
 مت ایہتوں سر باہر کڈھیں، سٹی دھک پچھا ہاں
 ایہہ اسرار نہ پھولیں ایہتھے، مت کوئی مار گواں
 شاہ شمس تے ہکے سخنوں آہی کھل ہماں
 وحدت دے دریا وچہ پینا کم نہیں سر ہر دا
 لکھ جہاز ڈبے تہہ اندر، تختہ باہر نہ تر دا
 کاہتوں باطن اندر وڑیوں، ظاہر دی چھڈ بازی
 رمز حقانی وسدا چلتیں پردہ پا مجازی
 ہر بیٹے وچہ رمز فقر دی ہے تہہ سمجھ اندر دی
 گل سنا محمد بخشا عاشق تے دلبر دی

بقیہ حاشیہ صفحہ نمبر ۶۹

کا شمار ریاست کشمیر کے ممتاز شخصیتوں میں ہوتا تھا۔ بالخصوص وہ شخصی و جاہت اور غیر معمولی
 شہ زوری کے لیے مشہور تھے۔ آزاد کشمیر کے پہلے جنرل کرنی سید احمد علی شاہ انہی سید باقر شاہ
 کے خاندان سے تعلق رکھتے تھے۔

دُنیا کی زنگارنگی

ہلناں دے گل سوہنے کرتے، سر بھوچھن، بگتے!
 دھڑی سندھو رنگے وچہ شیشے چمک پدی توں لگے
 ہلناں دے سر سبز دوپٹے، سوسن رنگی، انگی
 گھیرے دار سُختن چن لائی، سُرمائی کر رنگی
 ہلناں سُرخ پوشاک تمامی، پیراں تھیں لگ چوٹی
 باغ اندر جویں گاہ ہرے وچہ، ساون سج بہوٹی
 ہلناں چھاپے دار پوشاکاں جوڑے نال بناتی
 پیک اٹھاؤن، چال دکھاؤن، کدھ کدھ چلن چھاتی
 ہلناں دے سر ساوی چادر، گل وچہ کرتے کالے
 سُختن چٹکی، سرتے مٹکی ٹرن کبوتر چالے
 نین کٹاراں، بھواں کھاتاں، تنگ خنجر بے دستے
 نال سنیاں دے کھوہے گنیاں ہنس کھیڈن رستے
 کندل دار دوڑ لقاں لٹکن بھیمیاں نال تلیلاں
 چلن بن کے، جھانجر چھنکے، لٹکے ہار جمیلاں
 کچلے پاوت تے مسکاون، لان داغ تداں دے
 اوہلے بہ بہ گھاؤں سوہلے ڈھولے گیت دلاں دے

صفت اُہدی دی گل محمد کس منہ نال اُلاواں
منہ نکاوے گل وڈیری کیکر اکھ سٹاواں

دروصف جمال شاہ پیری

اُچا قدر، سفید اپتلا، سرو آزاد بہشتی
یا اوہ نعل مُراد خداوند رحمت کنوں سرشتی
کنیں بُندیاں، داگاں گندیاں کنج کمواری کاکی
خوراں دی رنجوراں ہوں، ویکھ لطافت پاکی
صجھیاں بھجیاں مشکیں رجیاں، سیلڑیاں کرڈیاں
پھائیاں عاشق بھتن کارن، وٹ گلے وچہ سٹیاں
داگاں، مشکوں لاگاں لگیاں جھولن سرمد کا یا
پایا شاخ گلابے تائیں سر پیراں تنک سیا یا
کھ محبوباں دا بیت اللہ دو مہراب اُچیرے
کرن نماز نیازاں عاشق، سجد دین پھو فرے
ہوندے عرق جہاز و لاں دے لگدا کون کنارے
پُراس وہن محمد بخشا جو ڈبے رب تارے
شیریں شکر نرم آوازہ، رسے بول رنگیلے!
تلخ جواب مٹھے منہ وچوں سن کپیندے بیلے

مسٹھا ہاسہ، ماسہ ماسہ، دتد نہ کر دی ننگے!
 صاف لیں تے تیلی گوری گردن، مش کلنگے
 طوطے قمری تالوں سوہستی، کوئل وانگن یولے
 چھنکے گل کٹوری جلیسی، موتی بھر بھر تولے
 ٹورٹک دی، وانگ بیک دی گردا لک مروڑے
 پب اٹھا مے رب بچا مے، کچھی تند ترورے
 بے سورج دل دیکھے ساہنوال، بھج بدل وپوڑدا
 تارا دیکھ ہو چرکارا، ہو بے چارہ بھڑدا
 ٹھم ٹھم کر دی دھرتی دھرتی، تازک پیر گلابوں
 مہندی رنگے، جیویں پٹ پٹھے، آون شہر خوشابوں
 نویں جوانی، مدھ مستانی، آلی بھولی سادی
 روپ الہی دی اک پتلی دم دم ہووے زیادتی
 کون ہووے تاں خیروں اندر، بار آشنا کہا مے
 دُور مہم پیاں دکھیا مے، چیتیا متوں بھلا مے
 اک بیڑی تے مو جاں مانے دیکھدیاں اک رُہڑدا
 اس رُہڑ مے توں پھڑ پوس ناہیں داجس داسی پُٹیا!
 کاہدا سنگ محبت کبھی، کی یاری اشنائی!
 مویاں گئیاں تدھ یاد نہ کیتا خوشیں عمر لنگھائی

شاخ ہری تختیں پھل نکالے، پھلے و پتوں دانہ
 ہک رنگوں تلے رنگ بنائے آپ حکیم سیانا
 پتھرنوں دے نور جنابوں سورج کر چکارا
 پانی دے ہک قطرے و پتوں عرش مجید بناندا
 ساوریاں تختیں گورے کر دا، گورے و پتوں کالا
 بسپ سمندر و پتوں، موتی کوہوں، قافوں لالہ
 کر داں نبی کفاراں و پتوں سریر تاج نکا کے
 ملکاں تختیں شیطان بنائے طوق گلے و چرپا کے
 دنیا داروں دے گھر دیندا بیٹے ولی الہی!
 وکیاں دے گھر پیدا کر دامیرے دانگ گناہی
 سوہتی صورت مسر الہی عام نہ سمجھن سارے
 خاصاں باہچ محمد بخشا کون کرے نزارے
 نکوٹ پانی پئی مدھانی، رڑکیں سنج سویرے
 پانی رڑک مدھانی اینویں کہہ کی حاصل تیرے
 ہک ہک کر کے لیتا جاندا جس دیاں ایہہ چیزاں
 رل بیٹھن دی گھر می عنینت، پوگ فراق عزیزاں
 جتنے ساری دنیا اندر پیت درختاں اتے
 اتنے سوہتی صورت والے خاک اندر رل سستے

یار ملے گا گوشہ جاں میں

ماں میری دی دھی کہاویں، بھینوں نال سہیلی
اوکھے ویلے کم نہ آئیں ساڈا وی رب سیلی

عامان بے اخلاصاں اندر خاصاں دی نکل کرنی

مٹھی کھیر پکا محمدؐ کتیاں اگے دھرنی

او سے دا احسان مرڈت، او سے دی وڈیائی

جس نے قید اولی و پتوں ہمت کہ چھڑکاؤ

اوسے توں میں گھول گھائی، دھن اوہ دیر پیارا

او ہو یا بل، او ہو ما ہی، او ہو بھائی چارا

دوروں آیا، یار ملے گا، جاں ہو بہیں اکلا

رُمز حقیقی کہے محمدؐ، پا مجازی پلا

غفلتِ نعم دی مرض و نجی لوں لوں رچی شادی

جس دم کہسی یاد محمدؐ حضرت شہ بغدادی

واہ وا شاہنشاہ جیلانی منظر ذات ربانی

بہر پھتر محبوبی والا، ولیاں دا سلطانی

نخوشاں، قطباں تے ابدالان قدم جہنا ند چاہے

نئے برسوں سے موٹے جوائے ایسے کم کماٹے

شالا یاد کرے میں بندے میرا صاحب والی
اوپر سے مھتیں رب ساون لائے، بہت ہو خوشحالی

آپ اُجاڑے شہریوں کے

بادشاہاں نوں تختوں سٹے، کرن غریب نمانے
تاج غریباں دے سر رکھن واہ محبوب سیانے

آپے لٹن آپے مارن آپے ذبح کہ بندے!
آپ نوازن محرم کے سر پر تاج دھر بندے

آپے پاڑن آپے سیون، آپنے لا - سجھاون

آپے اُجاڑن شہر دلاں دے، آپے فیروساون

آپ وکھاون دیکھیے تائیں، آپ کرن غمخواری

آپ جلیب طیب دلاں دے، وار دین آزاری

ٹہنڈاں بھر بھر پانی ڈھلتن، وانگن دکھیاں نیتاں

مڑ جاون جوں ٹور بھراواں، گھر وول جاون بھیناں

زہر پیالا عشقے والا، پیتیا کس پچایا!

تک وچہ آٹے ساس محمد، آس سجن دی تایا

عشق قصائی، پھری دکائی، کوہندا دے دے لتاں

چوہیں گٹھاں حکم او سے دے، کت کت پاسے وتاں

عاقبت تھیں، بے عقل سدایا بھل گئیاں سب گتیاں
 ننگ ناموس سنبھال محمد دین سیانے گتیاں
 تنہی دل دی اُتے لکھی، صورت نقش سبحان دی
 دھوتے دودنہ ہوند ہرگز ڈونگے اکھر من دے

سدانہ یانغ بہاراں

پاسے پاسے چلی جوانی، پاس نہ سدیا یاراں
 ساتھی کون محمد بستھا درد وندے غمخواراں
 مان نہ کریو روپ گھنے دا وارث کون حسن دا
 سدانہ رہن نشاخال ہیریاں، سدانہ پھل چین دا
 سدانہ رسد بناریں وکسی سدانہ رونق شہراں
 سدانہ موج جوانی والی، سدانہ ندیاں نہراں
 سدانہ تالیق سوج والی، جیویں کر وقت دوپہراں
 بے دفائی رسم محمد، سدایہو وچہ دہراں
 سدانہ لاٹ چراغاں والی، سدانہ سوز پتنگاں
 سدانہ اڈاراں، نال قطاراں، رہن کدن کلنگاں
 سدانہ نہیں ہتھ مہندی کرتے سدانہ چھنکن ونگاں
 سدانہ چھوپے پا محمد، دل مل بہناں سنگاں

سدا تمیں مرغائیاں بہناں، سدا نہیں سر پانی
 سدا نہ سیٹیاں سیس گتداون سدا نہ سُرخ لالی
 لکھ ہزار بہار حسن دی خاکو وچہ سمانی
 لاء پربت محمدؐ جس تھیں جگ وچہ رہے کہانی
 لگے تھکاری کرے تیاری، بار چرنیدیاں ہرناں
 جو چڑھیا اُس ڈھیناں اوڑک، جو جمیا اُس مرناں
 سدا نہ باغیں بلیں بولے، سدا نہ باغ بہاراں
 سدا نہ حسن جوانی قائم، سدا نہ صحبت یاراں
 لوتی لوتی بھر لے کڑیٹے جے توں بھانڈا بھرنان
 شام پئی بن شام محمدؐ گھر جاندی نے ڈرناں

ابیات کی اکائیاں

سُکی لکڑے آدھریا شوق اندر وچہ آ رہ
 پہلے دُربے عشق محمدؐ رکھ دا شرم مُقرہ
 کھوٹی کھڑیں، تروٹی کھاسیں سوٹے پسین تالے
 سونان تراماں کرسن جس دن پاکھیلی تگالے
 گھت زنجیر کرن گے قیدی، شاہ عدالت والے
 ڈاہڑے کول محمدؐ بخشا کون کرے آپڑے

چہرے تے چمکاؤ حسن دی تالیش وُدھ انکاراں
 سُندر بدن پھلاں دا دستہ ، دانہ سُرخ اتاراں
 گل ناری مکھ تک کے سُورج آن چھپاوے رُسمیں
 یاری لاوے ، پگ وٹاوے ، دوست بنے کھا قسماں
 سوہنی بھلستی ، سوہنی صورت ، سوہناں قدر رنگیلا
 سوہنا نط اُتے جھنڈ سوہنی توش آوانہ رسیلا
 مونہوں ہس ہس گلّاں کہ دی ، اندر گریہ تازی
 باہروں تا برتاں سٹیاں دے ، دلوں لگائے یاری
 پیر طیب اسپس سب روگی غفلت مرض لگائے
 او سے دے ہتھ دیتے باہاں دیکھ بعض دکھ جائے
 راجھا تخت ہزارے والا ، مائی باپ کڈ کا!
 بھائییاں دا سردار پیارا چودھریاں دا ٹکّا

باتِ بہاراں

باتِ بہاراں تے گلزاراں بن یاراں کس کاری
 یارے دے دکھ جان ہزاراں ، شکہ پڑھاں لکھ واری
 لمیں رات دچھوٹے والی ، پل جھل سکھیاں بھانے
 جو کوئی قید عشق دے اتدہ قدر اوہو کجھ جانے

اُچی جانی نیوں لگایا، بنی مصیبت بھاری
 یاراں باہجھ محمد بخشا کون کرے دل داری
 غم بیہتے نغموار نہ کوئی گن گن دُساں کینوں
 جس نے پچھتے کرم گنویا، مکھ نہ دستے ملتوں

بے کج یاب مرے دکھ کرے ہے کی خبر کسے نوں
 سوئیو جاتے قدر محمد تن میں لگ دی جس نوں
 ڈٹھے باہجھ پریت لگائی، ہو گیا جس ہونا
 ہنس کھین یاد نہ مینوں، پیا عمر دا رونا

دلبر اپنا مکھ نہ دکھائے، زخم کو اب کیا دھونا
 دھونی رم لو سا جن کے در جو ہوتا سو ہونا

نیلو فرنے سورج کی چاہت سے کیا شے پائی
 ار اڑ مری چکور محمد چاند بڑا ہر جانی
 بے قدروں کی یاری سے کب کس نے کچھ پھل کھایا
 لیکر پر انگور چڑھایا، ہر خوشہ زخمایا

راک تو عشق کا چہر کا ظالم، دوجی کڑی جدائی
 سخت گراں ہے یار کی فرقت، بسنی دور بسائی

سدا نہ روپ گلاب رُخوں پر سدا نہ باغ بہاراں
 سدا نہ بھولے پھیرے ڈالیں، سدا نہ صورت ہزاراں

چار دنوں کا حُسن جوانی، مان گمان ہزاراں
 دید کو آنکھیں ترسیں کچھ پرواہ نہ یاراں
 رُٹھایا رُٹھایا رُٹھایا، کون وسیلہ ہووے
 لا صبور محبت والا، دانغ غماں دادھووے
 چٹا کاغذ داغی ہوویا، پھری سیاہی غم دی
 دکھاں کیتا زور محمد لیئیں خیر اس دم دی
 اینہاں مونہاں تے مٹی پئے سی خاک نمائی واسے
 میں مڑ چُککا، تیرے بھانے اجے محمد ہاسے

سفینۂ نعل

حدوں بہت جدائی گزری، یار نہ ٹکھ دکھایا
 رہتا میرا یار بلن دا وقت نیئیں کیوں آیا
 اگے اس دے مرن شہادت جے دستے اک واری
 نیئیں تے کلیاں وچہ مراں گا، چاء ایہو دل چاہی
 راہ تکیںدیاں اکھیتی پکیاں، کت پیام سُنیدے
 توں فارغ نئے میں افسوسیں ہر دن رین نلکھایا
 ناں میں لائق وصل ترے دے نیئیں فراق بھلیندا
 نہ اس راہوں مڑاں کچھایاں، نہ تہدھ پاس بلدیا

دُکھِ قَضیئے میرے سُن کے ہر اک دادِ لُسرِ دا
تُدھ نہ لگا سیک محمدؐ، میں تنِ عشقِ جلدیا

عشقِ محبتِ تیرے اندر میں مشہورِ جہاتی
راتاں جاگاں تے بہ ساڑھاں وانگِ چراغِ نورانی

کالی رات، بھروں اندر نہ کوئی سُکھِ سُنہیا
تاں قاصد نہ کاغذِ رقعہ نہ کوئی گلِ ربّانی

جانِدی چلی بہارِ خوشی دی، بھرم ہے گا بھوراں
سدا تہ رہسی رنگِ گلّابی، سدا نہ حالِ دیوانی

فردیاتِ عزل

ہر کوئی عیشِ عمرِ دی کہ دا، آپو اپنی جانی
دُکھِ دُکھیارہ، دُکھاں جو ہوگا، دائمِ بجاہِ جدائی

عاشقِ کاملِ مردِ اللہ دے، خاصے لوگِ حضورِ

ظاہر آکھ سناندے بھائی اوہ گلِ پکی پوری

دلِ مومنِ دائمشہ بنیا، اک دوئے دے کارن

یہ ریسے سنانِ عشقِ توی دھریئے خوب تزنگار اتارن

حکایت دیوانِ حافظ

جیوں کہ خواجہ حافظ صاحب لکھیا وچہ دیوانے
 اک ٹبلے میں روندی دھٹی پھڑپا پھل دہانے
 میں پچھیا کیوں روویں بی بی یار تیرا دل ملیا
 درد فراق رہیا پھر کیکہ جد سجن گل ملیا
 بیلے بولی، حافظ صاحب کی گل پھلتی مینوں
 اس روون دی حال حقیقت سب کجھ معلوم تینوں
 محبوباں دے جلوے آگے آساں غلامی چائی
 روون پٹن کار ہمیشہ، اُس ساتوں فرمائی
 جنہاں دے دل عشق سمایا، روتاں کم انہاں
 دچھڑے روندے روندے روندے ٹرے راہاں

رنگ کسی کی ذات نہیں

وصل فراق نہیں چیت آنن کامل عشق سنگارے
 محبوباں دارا حق نامہ لوڑن سدا بچارے
 سک سکیندیاں، عمر گزاری موٹے یار ملایا!
 سکدا سکدا رجدا ناہیں صورت دا بھرایا

محبوباں دی صورت اُتے اُدسے دا چمکارا
 عاشق دے دل عشق محمدؐ اوہو سر نیارا
 جو باطن اُس نام محبت ظاہر حُسن کہاوے
 حُسن محبتِ حرم توڑوں کیوں محرم بتر ماوے
 محرم نال ملے جد محرم، انگ ننگ لگاوے
 حُسن عشق اک ذات محمدؐ توڑے کوئی سداوے
 کون کہے نا جلس اتہاں توں اکسے ماں پیو جائے
 راکو ذات اتہاں دی توڑوں، اگوں رنگ وٹائے
 اک کالے اک سبز کبوتر، اک چٹے بن آئے
 چٹے کالے، بن محمدؐ ناں بن بہن پیرائے!
 حُسن محبت سب ذاتاں تھیں، اچھی ذات نیاری
 ناں ایہہ آبی، تاں ایہہ بادی، ناں خاکِ ناں ناری
 حُسن محبت ذات الہی کیا، چب، کیا چمپاری
 عشق بے شرم محمدؐ بخشا، کچھ نہ لاتدا یاری
 چن چکوراں دی کی یاری تک تک ہوند دل خوش
 شمع پلنگاں دی کی نسبت اوہ کیرے اوہ آتش
 بیلک تالے گلے آشنائی، خاوں مول نہ ڈردی
 جنس کجنس محمدؐ کتھے عاشق تے دلبر دی!

یاری عمر ستواری میری ، آپ پریت نہ ہاری
 جس تیلے سنگ تیلی آہی ، اوہو نماز گزاری
 لے لیا جو لیناں آہا لکھیا وچہ نصیبیاں
 بے پرواہ ہاں تال محمد زور نہ آساں تعریباں
 لوں لوں اندر توں ہی لوں ہیں ، دل بھی تیرا خانہ
 جس دم دا توں ملیا بیلی کیتا لکھ شکرا نہ
 بس میرا کجھ وس نہ چلدا کی تسا ڈا کھوناں
 لستے دا کی زور محمد نس جاناں یا زوناں
 رب تکبر بھاوے ناہیں ، چور کرے مغروراں
 جادوگر آسمان چروکا لہ چچکا کئی اوہراں
 ڈیرے تیرے دے چوہیرے کی کم چوکیں دراں
 آہ مری دے بن آلفے رکھن چاتن لاٹاں
 لکھ دلیری ، کریں نہ جھورا ، مت قوت گھٹ جائے
 مرداں دے سر بن قہینے ، اورک پوہ پھس جائے
 جھورا فکر گھٹا ندا ، قوت تالے نور عقل دا
 تددھ پر کم آجے کئی بھارے ، ہار نہ جائیں چل دا
 باز ہواٹے اڈن والا جدوں پٹی وچہ اڑ دا!
 تنے کوہاں دی تاری کردا ، آن منجی دے چرٹھ دا

مرداں دا کر جگر ادایا، ہر سڑ مول نہ جائیں
 عشقوں لکھ بلائیں پیارے، ہرگز خوف نہ کھائیں
 ہائے ہائے باز قضا قدر سے ادبلی کوچ آٹھاروں
 اپن چیت محمد بنشتا پکڑ کھڑی و چکاروں!
 شان انسان جوان بھلے دا، نکلاں اگے
 کھول نہیں ایہ گل محمد، مت کوئی بھگڑا لگے
 سچے عشق اوتہاں دے اندر پادتیاں تاشیراں
 معشوقاں دے پتھر دل نوں چور کرن سنگ تیراں
 سرنامے دانام او سے دا جو دیندا انعاماں
 روز بہ روز پہنچائے روزی کیا خاصاں کیا عاماں
 چھٹی چادر داغ گلیسی شہرت تے بدنامیں
 گھر گھر اندر قصہ پوسسی، نکلیں شہر، گرائیں
 پیو داوے دانام گلیسی دشمن خوشیاں کہرسن
 ساک شریک مرلیق تاڑی عمقوں مول نہ ڈرسن

مٹی سے رس کون اٹھائے

وا، جھلے تان پتر پائے اتالے ستے دانے
 چوٹے رس زمین پر ڈھکھی کٹ گن گھٹے لانے
 کالی بھورا استثنائی کر دے بلن پھلاں سے تائیں
 ایک ڈٹھا، پھر دو بے ترتیبے لیندے پھرن ہوا میں
 یاری سیر پنتگان والی، شمع بلی اچھکے
 فیرنہ کدھرے جاوے جو گے، لاٹ اندر سڑکے
 آسے آسے عمر گزاری، جھلے خار ہزاراں
 مالی باع نہ دیکھن دیندا، آئیاں جیوں بہاراں
 روڑا قہر قلور سرے تے سردی بیچ لایا
 گڑے گوریا کھیت محمد جس دن ساون آیا

تیلیوں کا سرتاج

احمد مرسل ختم نبیاں دو جگ دی جس شاہی
 صلی اللہ علیہ وسلم ہوگ جیب الہی
 لکی، مدنی، قرشی، جلی، باعث خلق تماں!
 آل اولاد سمیت انہاں تے ہوں درود سلام

نبیاں داسر تاج ہوئے گا آخر وچہ زمانے!
 نام محمدؐ عربی جمسی عبداللہ دے خانے
 جاں دُنیا تے پیدا ہوسی بھجسی کفر کفاران
 کسری دے گھر کسر لپے گی کنبن کوہ دیواران
 عالم تے روشنائی ہوسی نور ہدایت کو لوں
 جمل جہاں ہوئے گا تازہ عدل رعایت کو لوں
 غفلت، جہل ہتیرے جاسن، شمس شریعت چڑھسی
 کھلسن راہ طریقت والے، ہر کوئی اندر ڈھسی
 دوس سی شہر حقیقت والا جاسی ظلم مجازی
 معرفت بازار محمدؐ رونق لاسی تنائی!
 اُوہ محبوب الہی خاصہ سُر افسر لولاکی!
 قدم مبارک اُس دے چمن توری، ناری، خاک
 سائے اوس دے سیٹھ ہوں گے دھڑا بزرگ سارے
 سایہ نال شریک نہ ہوسی توری بدن پیالے
 لکھ یوسف اس وال نہ جیہا ہوگ جوان اچھیا!
 دن دن روپ زیادہ چڑھسی کدے نہ بھلی بیہیا
 حور قرشتے عاشق ہو سن صورت ویکھ پیاری!
 سب بھتیں بے پرواہ ہو دے گا نال بے دی یاری

سُورج ساٹوں مُول تہ تکسی، سبیس نوا کے چل سی
 بدلی وچیر رہے گا چھپیا، ہرگز جھال نہ جھلسی
 اللہ اُس توں کول بلاسی، عرشوی چا ہڑا گیرے
 یاراں ہار کلام کرے گا، تم میرے، ہم تیرے

مکتھے داغ غلامی والا، پودھ دا چن لاسی
 آملسی دو ٹکڑے لے کے خدمت گار کہا سی
 کرسی عرش تہ لوح قلم سی، ناں سُورج، چن تارے
 تاں بھی تور محمد والا دیتا سی چمکارے

اول آخر تک جنہاں دا شان نہ مھیندا یہاں
 صلی اللہ علیہ وسلم دھن جلیب اجہاں
 باغ بہار ہو سی کل عالم، اوس سی رحمت باراں
 شجہ پیدائش اُس نعمت دی کر سن شکر ہزاراں
 جو کوئی تا بعداری چاسی، سو مقبول ہووے گا
 جو مُتکدہ اس پاک جنابوں سو مقبول ہووے گا

اللہ پاس بلاٹے اپنے عرش بری پر ڈیرا
 مثل مہمان یا ہم باتیں تو میرا، میں تیرا
 چاند حضور کا چاکر، رخ پر خدمت کا پروانہ
 اپنا بدن دو ٹکڑے کر کے پیش کیا نذرانہ

کہ کسی وعش، نہ لوح و قلم نے سُورج، چاند، تارے
 جیب بھی تو رِذاتِ محمدؐ چمک چمک جھلکا رہے
 اول آتر تک رخشندہ، حکمِ جس کی شاہی
 صلی اللہ علیہ وسلم دھن محبوبِ الہی
 بانغ میں جھوم بہا رہیں آئیں، برسی رحمتِ باراں
 اُس کی شہجہ پیدائش، نعمت شکہ ہو لاکھ ہزاراں
 بندے کی تو قیر، بزرگی، اُس کی تابعداری
 جو مُنکہ اس پاک جناب کا، اس کا تقدّر خوارا

حُبِ اِس کا مدھ مانا

دو ہیں جہانیں نامی کہ اِسی چارے یار پیار نے
 پنج جیسے اک جتدوں ہو سن رحمت نال سنوارے
 اک صدیق، اک عادل ہو سی اک سچی لکھ دانا
 پو تھا شاہِ مردان ہو سی نال عشقِ مدھ مانا
 غالب شیر اللہ دا ہو سی بھائی پاک نبی دا
 گنتر وچہ نہ آوے ہرگز رتبہ شاہِ علی دا!
 نام اُدھاسن زور گھٹے گا، دیوان تے عفتیاں
 نعرہ سن کہ گریں فصیلیں پوسی بھانج پللیاں

چوٹ اوہدی، کوئی کوٹ نہ جھلسی دشمن ملن مینجا
 نئے رسم لکھتے بہمن ثانی، جھل نہ سکے پینجا
 زور اوہدا کوئی ہووے نہ جھلسی فتحیا ہر میدانوں
 دین اسلام کرے پتھا کدھسی کفر جہانوں
 زمیناں تے آسماناں اُتے نوبت اس دی کھوسی
 حوریاں ملک نقیب ہوون گے جس پاسے اٹھ گوسی
 حیدر صفدر شیر بہادر، شاہ دلیر سپاہی
 تے سورج جھتیں روشن ہووسی کرسی دُور سپاہی

جو کرنا سو بھرتا

مارن لکے شیر دُنبے نوں، گدگ کیے آپرالا
 بھے چڑی دارا کھابن کے باٹنک ناگ ڈنگالا
 کی ہویا بھے چہرہ ساڈا ہو گیا مرداواں
 جس کی نیت مرداواں والی، سو یو مرد سپاواں
 اینہاں گلاں جھتیں کیہ لیکھدا عیب کسے دے کرناں
 اپنا آپ سنگھال محمد جو کرناں سو کرناں
 لستے اُتے زور لنگاون کم نہ زور آور دا
 مویاں ہویاں نوں پھر کی ماریں بے انصافا مردا

طعنے لوگ دیوے گا سارا کچرک اندر وڑسیں
 بے وفا کہے گی خلقت کس کس دامنہ پھڑسیں؟
 دُکھ سدا سُدھ گماہ بنگاہاں، دُکھاں تُوں سُدھ وارے
 دُکھ قبولِ محمدؐ بخشا، راضی رہت پیارے

حُسنِ جمال تیرا کس کاری، عاشق سدا مَرسی
 جاں دیدے تا بیٹے ہوئے، پھر سُر مہ کی کرسی
 دُنبہ جاں یگھیاڑاں کھاہلا، آہڑیاں کیہ کرناں
 کمانگے نہیں گھراں دی پُٹی، کس اتے پھت دھڑناں

جاں کھیتی دا لکھتہ نہ رہیا ناں سکا نہ ہریا
 کس کم دھپ پکا ون والی، کس کم بادل و رہیا
 کون سُنے تے کیہڑا پکھتے جے تے کرے کارا
 صبِروں باہجھ علاج نہ کوئی صبرے بے چارا

تینوں رُب بھلیائی دتی مندے روتہ ہٹاویں
 بختِ بخیل کسے دے ہوون، طائع تیک وٹاویں
 چائن تیرا رات اندھیاروں کردا خوب اُجالے
 فقہا مند تیرے حقیں ہوند طائع دولت والے

لطف سخاوت کم ہمیشہ سرداراں دی تُوہنی
 کہ کھاں لطف میری مہن بٹری لانبھے کڈھ ایہہ ڈوہنی

یہ تقریبِ شادی

ناں ایہہ پریاں عاکوں خاکی آدم پاک نہ ناروں
 مڈھوں اکتو جنس محمد فرق پنے وچکاروں
 اگ جتہاں وچہ پئی نہ زیادہ تاری اُنہاں کہایا
 خاک جتہاں وچہ واقرا آئی، خاکی نام دھرایا
 ہر ہر سامی چنبے ڈالی چھٹیاں جھولن آئی
 کلی چنبے دی مچھل روہلی ہر ہر چھٹی بنائی
 سُر مہندی تے تیل وٹنا عطر پھیل لیا ئیاتی
 مچھل گلاب پروتے مہر اگندہ روہلی لیا ئیاں نی
 اٹھ دے بنیا جاگ سویلے بختہ سر اُتے چیرا
 والیں تیل پھیل ملائیں آکھیں سُر مہر ویرا

نام تیرا سُر نامہ

نام وراں دیا ناناں اُتے نام تیرا سُر ناماں
 کتہ تیری وچہ راہ نہ پایا، کیا خاصاں کیا عاماں
 علم تیرا ہے پڑھتوں اگے کسے تہ پڑھیا سارا
 ہے دریا اجماں تیرے داپے حدانت شمارا

تو مقصوداں دے در کھولیں، دیویں آپ مُراداں
اُچھے، تہدھے، اُچھے کیتے شادا کریں شاداں

لہذا چڑھدا، دکھن، پریت ہموہ نہاں اُچھاناں
زور تیرے دے اگے تہتا، ہراک ہے تہرانا

جو دانش ورا کھیں والا، ونج تیرے دا بہتا
اُچھاں ڈورا ہویا شتابی، جس ڈھوس تہا بہتا

جو کتے تیرے در اُتے اونہاں داتاں پا کاں

تینوں جس پچھاتا ناہیں، سراس دے نے خاکاں

سٹ نہ ملینوں عاجز ہویوس، تہدھ بن کون تہریاں
رحمت کنوں وانج تہ موئے چاء توارہ نصیبیاں

میتہ و سا عنایت والا کالکھ ساری دھو دے

کالی رات قبر دی میری جھدے روشن ہوو دے

اے نیک دہاڑا میرا چھڈن۔ سخت بہانے

جس دم نظر کرم دی ہو دے، آون بھلے زانے

صبر کریں نا امید نہ ہوویں پاسیں اجر جہانوں

مٹھے کم ہوون رحمانی، بہتر کار شتابوں

رُوح کو جسم کا جامہ

مظلوماں دا ہتھ نہ پکڑے جے کر عدل نشاہا
 روزِ حشر دے شاہ پو پھلیسی کر سیں کی بہانہ
 جھولی پا انکار محمدؐ کوئی بچا نہ سکے
 عسقاں مشکاں تے دریاواں کون چھپائے ڈکے

اول نام رتبے دا لکھاں، نالے دا سرنامہ
 ننگا رُوح بندے دا کجیوس بخش جُصے واجامہ
 ہر دانش تھیں بھرا دتوس نالے دین ایمانوں
 روزی دیندا حل کر تیدا، مشکل سخت کمانوں
 آسماناں دی رونق کر دا، روشن تارے لاکے
 دھرتی آدم تال سہارے، آدم نوں جُب پا کے

دانا بلینا زور آوراے، نالے بخشہا را
 ہر دم مدد روحاں توں دیتا عقلوں نوں چکارا
 نالے روون نالے گاؤں ساجن گھراٹھ چلے
 گھڑی سویرے کیوں نہ آئے، تاہیں پڑے اکلے

پھلاں کارن جھول کھلاری اگوں پئے انکارے
 ایہا گھروں سہاگ کھڑایا بھاگ تیتی دے ہارے

جو چاہے سو کر دا آپے کوئی نہ حاکم اس دا
 جان دیئے تاں زندہ بندہ کدھ لئیے تاں کس دا
 پتھر نال ٹھکور نہ شیشہ کی کر لیس کھٹی
 لے لے اگ نہ آدھکانے، دارو گردی ہٹی

ایویں کیوں مول نہ جانورت دا پھیر اسمانی!
 پیڑھدے تاکے تے مڑ لہندے دائم سر گردانی
 کھید متا شے کارن ناہیں ویلے تنبو تانے!
 اک دھاگہ بے کار نہ اس دا، کون حکمت پر جانے

کس نوں خیر ہوئے گا بھلکے کی اسان سنگ کارا
 کون اکھیں بھتیں اوہلے ہو سی کس دامیت پیارا
 کس گھر دین سیا پے ہو سن کس گھر منگل سوہلے
 کس سر تاج ٹیکے کس منہ نوں کرن مٹی وے اوہلے
 کس گھر دا تخت و لایت کھس سی، ملیسی نصتہ حالی
 کس دی قیدوں ہوگ خلاصی، دنج کر سی خوشحالی

کون رتدی کون تتی ہو سی منہ سر سبھی پاسی
 کس دا کنت سہاگ ملے گا وھڑی سندھو رگاسی

کس کس اندر لوگ وچھوڑا، کون ملے گا مڑ کے
 کیہڑے کیہڑے یار محمد بھلکے بہت بھڑ کے

اول صفت شمارتے دی، شکر الحمد لکھائیے
 گرم اوہدے دی حدتہ کائی رحمت اُنت نہ پائیے
 دُور کرے سب زحمت جس دم مہرتے اوے سائیں
 لکھ منناں دی دھوپلینتی پاک کرے کل جائیں
 سکے وہن کریندا جاری کھیت نہاوت نہراں
 گرم ہزار چاوے رونق اُجڑے پچھڑے شہراں
 روگی بدن درست کریندا، دے اُتھیاں روشنایاں
 گئے گوائے پُت پیارے وقت ملا دے مائیاں
 وہ مارے جائے باغاں باراں تال سنوارے
 سبک دے رُوح محمد بخشا میلے یار پیارے
 جاں میلے دا ویلا ہووے ملن لگے دو جاتی
 ساعت صبر نہیں کر سکدے جیویں تستا تک پانی
 دھیّاں جے سو دولت ربجیاں، سو بھن نہ گھر پیکے
 ساہویریاں دل رخصت کریے جو سہراوے دے کے
 چٹکی، تارپی، تال ترانہ، مجرا ٹھاٹھ شہاتہ
 نکلاں وچہ سُن دا چائن پھریا تیک زمانہ
 سُن مرنی دی لکڑی کولوں ودد وچھوڑا رکھ دا
 سبھتاں دا ایہہ حال محمد کہو کی حال منگھ دا

آئین جہاں بانی

بھیدیاں تے بگھیڑ اکھٹے پھر دے وچہ اُجاڑاں
 کوئی کسے نوں چھیڑ نہ سکے، عدل چمکایاں واڑاں
 میسلی نظرے دیکھ نہ سکے، باز کبوتر تہائیں
 پتھن تے رل پاتی پندے شیر برتے گائیں
 جیسی جس کم دے لائق کوئی تہس تہس کم تے لایا
 دانشمنداں، لائق داداں پایا عالی پایا
 پھو دادے دے کسب ہنر تھیں ہر کوئی کرے کمایاں
 دھاڑو مارو، کرن مزدوری چور کیندے لائیاں
 سلاکاں اندر خوشیاں خوشیاں دیندا جگ دُعائیں
 نخل اللہ اساڈے سرتے رہے قیامت تائیں
 ظلم ہتھم دا پٹ گنویا جس نے تخم زمینوں
 عالم اُتے دیوا بلیا صدق اسلاموں دیتوں
 ننگہ درس لوائے شہریں راہاں وچہ سبیلوں
 اس منداں دی آس پوہا دے پچھے شاہ دلیلاں
 مٹھپ کتاب غماں دی دتی شادی دقتر پھولے
 جیوں کے تیوں اقبال حکومت پتھن تے روئے

پلنگھاں بہت ہولار چڑھیاں ترط زمین تے بھڑیاں
 کڑیاں پھرنہ مڑیاں پکے ساہوریاں چھک کھڑیاں

شکایات زمانہ بطریق عاشقانہ

دُم دم فکدہ غماں دچہ مرے کر خفگی دل تنگوں
 لیکہ ہوگ بچا اسدا، ظالم شیر پلنگوں
 جس پاسے آشتائی کرے پکا لایرانہ
 اورک پوے وچھوڑا اس بھتس کر کے کوئی بہانہ
 اپنا آپ نہ نال بنا ہو، کی سنگ لڑگ بگانہ
 سبجہ جگ فانی ہوگ محمد کت دل گیا زمانہ
 ماتم سوگ، غمی جگ سارا دیکھو کون سکھایا
 جے کوئی سکھ سکھالا دسا سو بھی ہے دکھ والا
 اک گھڑی دے سکھ دا بدلا، کتنے روز کشالا
 رت بسنت محمد بخشا دیکھو چمن اجالا
 خمرے، کوئی کو کو کر دے، کیسی کوگ مناندے
 کتنے سکھ محمد بخشا بھرے جہان دکھاں دے
 سوگی بھورو جاون تاراں، گاؤں سوز ہزاراں
 خوش سوئی جس چٹ نہ لایا وچہ اینہاں گلزاراں

کیتا فکر فراق سخن دے، پتاں دا مکھ پیلا
 ننکا تر بنٹر ہو کھلوتا، بجر کنوں رنگ نیلا
 ننگی شاخ، کنکال، بچاری، لٹی جویں سپاہی
 کھر کھر کر دے پتِ محمدؐ، چلے وطن پھڈ راہی
 دقت بہاروں، ادھ نم ناک، دقت خزاں ایہہ رُو لدا!
 کدوں ہوئے گا، دُنیا اُتے سُکھ میرے مقبولاً؟
 ہر دم کوچ نقارہ سرتے کھر دا پیا سُنیدا
 ساتھی ٹردے جائدے وسدے کیوں کر سُکھ وسُنیدا

اپنے اپنے ماتھے کی چھب

آپوا اپنے بول آوازے، کوئی نہ کسے جیسا
 ہنکاں دائیں مرائ موتی، ہنکاں دھیلا پیسہ
 جیسا جیسا دان کسے نوں دیتا بخشہاے
 سوئیو ورتن ہوندا بھائی، دیتدا کون ادھاکے
 جو جو چیز ہستی دِ پیر موسیٰ، سوکھ دھتی بتجاکے
 ہک بتجاکے موتی دِ بچن ہک منکے کچکارے
 سننن کسے دے ہیرے موتی، کوئی جواہر لعلان
 ہک دیوے ہک شمع محمدؐ ہک ماتند مثالان!

سوہنا مستقا دیکھ کسے دا مندانہ بھن کرنا
 کہہ کی دیساں تده کنکالا، جو جڑیا سو دھرتا
 اگے سخی بتیرے ہوئے شاعر چنگ چنگیرے
 نیکے وڈے محمد بخشا میں تھیں سب اچیرے
 شاعر بہت پنجاب زمین دے ہوئے دانش والے
 کافی باراں ماہ جنہاں دے دوہڑے بیت اُجالے
 اول شیخ فرید شکر گنج عارف اہل ولایت
 ہک ہک سُخن زبان اوہدی دار بہر راہ ہدایت
 پھر سلطان یاہو ہک ہویا خاصہ مرد حقانی
 دوہڑے پاک زبان اوہدی دے روشن دویں جہانی
 ملے شاہ دی کافی سُن کے تڑکڑ دا کفر اندر دا
 وحدت دے دریا دے اندر اوہ بھی وتیا تروا
 سیدک خاص سُخن دا ہویا دوتی چندر زادہ
 بازی جیت سُخن دی اُس بھی کہے گیت زیادہ
 وارث شاہ سُخن دا وارث تندے کون اوہناں لوں
 حرف اوہدے تے اُسکل دھرتی نہیں قدر اسالوں
 جیہڑی اس چہڑیٹی آکھی، بے کوئی سمجھے ساری
 ہک ہک سُخن اندر تو مشبوئیں وانگ پھلاں دی کھاری

شاہ مراد چنے دے کھٹے سُخن مُراداں والے
مُجرباں دے جھنڈ لہاوتن واہ مُستاں دے چالے

مصرے اندر جڑیا ہوسی جیویں تھیوا وچہ چھاپے!
جے کوئی ڈونگھی نظروں ویجھے بیتوں بیت سہاپے

شاعر نام دھراون لائق قدر نہیں کج میرا

اوہ کھتیاں دے سائیں میرا کھل بنے پر پھیرا

گڈی دھٹا پھکا چٹکا پن پن ٹوپا دھاری

یار بھراواں دی کہ خاطر نیں بھی کھڑی چاٹری

جو دتا سو دتا مینوں کسے دیون والے

بھانویں رکھا بھانویں تھندا بھانویں چرب نوالے

جگ جگ جیون دیون والا جس ایہہ کرم کماٹے!

اندر میرے باغ سُخن دے دھن مائی جس جلے

کدہ شور زمین نکاری، آہی وانگ خرایاں

آگ تے بہہ کد پال نہ سکدی لائق کدن گلاباں

ٹلیا مائی، بنیا والی، رحمت پالی لائیوس

کدہ وچہ محمد بختا، یاغ بہار بنائیوس

سختی چند درخاتمہ کتاب

مقوڑی بات کتاباں اندر بہتی آپ بتائی
کیکہ آپ بناوے عاجز سبھو ذات خدائی

کرماں نال پروتا سارا، چاہیں سمجھن ہارے
ہمت اگے مشکل آساں ہمت مرد نہ ہارے

اسے ہکے مصرے اندر عرض قصے دی ساری
جوڈھوڈھے سوپائے بھائی مفت نہیں پر یاری

تافیاں دے فکر اندر سی دل چیتا وچہ بھڑ دا
کم کما تے پتہ نہ کوئی موت تقارہ گھر دا

ناول بھیں کم سادہ کیتا، چھڑیاں بہت رسوماں
چیت اداس، جمعیت مقوڑی نال کول ہجو ماں

شالا وانگ گلاں دے اس دچہ سدا رہے خوشبوئی
سچیاں مرداں دی سنگ برکت عیب نہ لگوس کوئی

جاں بانوں پھیل چن چن سنگھو، کلتی ہار بناؤ
جس لایا ایہہ یاغ او ہتوں بھی یاد دلوں فرماؤ

ہور کسے کچھ عمل ہوئے گا، بد عملی ہتھ میرے
ہے مسکین نواز خدایا، گرم تیا کے تیرے

جنگتوں باہر پاپ کماٹے، لاقفروے جامے!
 توں سچا میں جھوٹا ربا، کیا لیکھا، کیا نامے
 میں عیناں وچہ عمر گتوانی کر کر کاغذ کالے
 پھر اُمید نہ تروڑی ربا دیکھ کر مے چالے
 مرشد دا احسان مرے تے سار لیے محنتا جاں
 اوہ رکھوالا سدا محمد او سے نوں سبھ لاجاں

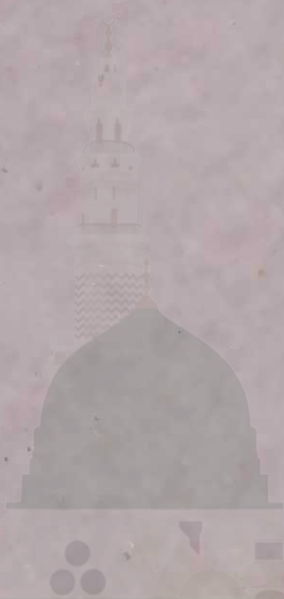

Handwritten text in Arabic script, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and difficult to decipher.

Handwritten text in Arabic script, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is faint and difficult to decipher.

www.maktabah.org

ہماری چند اہم مطبوعات

کلیات ساغر (کارڈ کور)	کشف الحجب
کلام باہو	قانون شریعت
کلام میاں محمد بخش	تذکرہ غوثیہ
کلام پلے شاہ	قصص الانبیاء (مجلد)
کلام بابا فرید	قصص الانبیاء (کارڈ کور)
کلام وارث شاہ	تذکرۃ الاولیاء (مجلد)
تعبیر الرویاء (کلاں)	جنتی زیور
احکام شریعت	سیرت المصطفیٰ
سیر الصحابیات معہ اسوہ الصحابیات	آئینہ عملیات
سیرت عائشہ	دیوان غالب (مجلد)
سیرت رسول عربی	خزینہ عملیات
تحفہ خواتین	کلیات ساغر (مجلد)

اسلامی کتب خانہ

فضل الہی مارکیٹ ○ اردو بازار ○ لاہور

Maktabah.org

This book has been digitized by www.maktabah.org.

Maktabah.org does not hold the copyrights of this book. All the copyrights are held by the copyright holders, as mentioned in the book.

Digitized by Maktabah.org, 2011

Files hosted at Internet Archive [www.archive.org]

We accept donations solely for the purpose of digitizing valuable and rare Islamic books and making them easily accessible through the Internet. If you like this cause and can afford to donate a little money, you can do so through Paypal. Send the money to ghaffari@maktabah.org, or go to the website and click the Donate link at the top.

www.maktabah.org